

An aerial photograph of a snowy mountain peak. In the center, there is a telecommunications tower with a red and white antenna. Several buildings are scattered across the snow-covered slope. The background shows a valley with more trees and a small town.

Komunikološka škola MATICE HRVATSKE 2009.

Zagreb

Sljeme, Tomislavov dom
2–11. ožujka 2009.

mh

maticahrvatska

Komunikološka škola
MATICE HRVATSKE
2009.

Zagreb

Sljeme, Tomislavov dom
2–11. ožujka 2009.

Komunikološka škola Matice hrvatske jednom godišnje najboljim studentima komunikologije i novinarstva pruža jedinstveno izvanfakultetsko multidisciplinarno stručno usavršavanje. Nositelji programa ugledni su svjetski i hrvatski znanstvenici, stručnjaci i medijski djelatnici. Cilj je Škole buduće nositelje hrvatskoga medijskog života dodatno osposobiti za obavljanje najodgovornijih zadaća u hrvatskom medijskom i komunikacijskom prostoru kao dijelu svjetskoga medijskog prostora.

Suorganizator:

Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu

Organizacijski odbor:

Branko Lovrić, Zorislav Lukić, Igor Kanižaj, Božo Skoko, Domagoj Bebić, Danijel Labaš

Tajnica projekta:

Klara Čičin-Šain

Pokrovitelj:

*Gradsko poglavarstvo
Grada Zagreba*

Medijski pokrovitelj:

Podupiratelji:

*Hrvatski studiji
Sveučilišta u Zagrebu
Zaklada Konrad Adenauer
Vjesnik d.d.*

PREDAVAČI

Igor Zidić, *predsjednik Matice hrvatske*

Igor Kanižaj, *Fakultet političkih znanosti
Sveučilišta u Zagrebu*

Božo Skoko, *Fakultet političkih znanosti
Sveučilišta u Zagrebu*

Jerko Valković, *Teologija u Rijeci – Katolički
bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu*

Ivica Šola, *Glas Slavonije*

Vanesa Benković, *Media metar*

Mila Jelavić, *Pravobraniteljica za djecu RH*

Zorislav Lukić, *glavni tajnik MH*

Andrija Tunjić, *Vijenac*

Ernest Fišer, *Varaždinske vijesti; Kolo*

Marjan Jurleka, *Večernji list*

Jasna Zemljčić, *24 sata*

Ante Gavranović, *Binoza press*

Franjo Maletić, *Vjesnik d.d.*

Dirk Förger, *direktor regionalnog projekta
Zaklade Konrad Adenauer*

Danijel Labaš, *Hrvatski studiji Sveučilišta
u Zagrebu*

Elica Brajnović, *Sveučilište u Pamploni*

Monica Codina, *Sveučilište u Pamploni*

Marko Ivanišin, *Sveučilište u Mariboru*

Branimir Stanić, *Hrvatski studiji Sveučilišta
u Zagrebu*

Igor Vidačak, *predstojnik Ureda za udruge
Vlade RH*

Darko Lovrić, *Sentia International*

Suzana Žilić Fišer, *Sveučilište u Mariboru*

Nenad Prelog, *Fakultet političkih znanosti
Sveučilišta u Zagrebu i Ministarstvo vanjskih
poslova i europskih integracija*

Sanja Mlačak, *Europapress Holding d.o.o.*

Petar Pavić, *Europapress Holding d.o.o.*

Juraj Hrvačić, *Antena Zagreb*

Viktorija Čar, *Fakultet političkih znanosti
Sveučilišta u Zagrebu*

Vanja Sutlić, *glavni ravnatelj HRT-a*

Dražen Mavrić, *genaralni direktor Nova TV*

Christoph Mainusch, *predsjednik Uprave RTL
Televizije*

Matilda Kolić Stanić, *glasnogovornica
Zagrebačkog nadbiskupa*

Zlatko Mehun, *glasnogovornik Vlade RH*

Klaus Schweighofer, *koncern Styria
Medien AG*

Damir Zorić, *Matica hrvatska*

Marijana Grbeša, *Fakultet političkih znanosti
Sveučilišta u Zagrebu*

Anto Mikić, *Hrvatski katolički radio*

Franjo Sinković, *Hrvatska poštanska banka*

Domagoj Bebić, *Fakultet političkih znanosti
Sveučilišta u Zagrebu*

Akademik Ante Stamać, *Matica hrvatska*

Akademik Josip Bratulić, *Matica hrvatska*

Nina Obuljen, državna tajnica *Ministarstva
kulture RH*

Tomislav Jelić, *načelnik Odjela za europske
integracije Ministarstva kulture RH*

Aleksa Bjeliš, *rektor Sveučilišta u Zagrebu*

- Hrvatska kultura u medijima
- Medijska slika hrvatskog društva
- Upravljanje nacionalnim ugledom i percepcija Hrvatske u regiji
- Organizacija medijskog prostora prema načelu supsidijarnosti
- Razotkrivene medijske manipulacije
- Medijska diktatura
- Istraživanja medija – izazovi, interpretacije, klasteri
- Kršenje dječjih prava u medijima
- Hrvatska kultura u medijima
- Sudbina hrvatskog tiska
- Mediji kao „četvrta sila“ na napetom području komercijalnih interesa i političke vlasti (kontrole) u Njemačkoj
- Novinarska etika i cinizam novinara
- Zaštita i granice sloboda izražavanja
- Pravednost kao kriterij za primjenu deontoloških načela
- Kako komunicirati?
- Prezentacijske vještine i javni nastup
- Umijeće retorike
- Profesionalno lobiranje u suvremenim demokracijama
- Metode i strategije lobiranja
- Upravljanje karijerom: pogled sa Zapada
- Uloga i mogućnost javne televizije
- Konvergencija medija
- Borba za oglašivače i kvaliteta medijskog sadržaja
- Rebranding elektroničkih medija
- Budućnost televizije
- Utjecaj i vjerodostojnost odnosa s javnošću
- Odnosi s javnošću u praksi
- Analitika i odnosi s javnošću Vlade RH u praksi
- Primjer razvoja medijskog koncerna – STYRIA
- Kapital i mediji
- Medijalizacija politike
- Mediji i politika – tko je jači?
- Marketinško pozicioniranje banke u nacionalnom vlasništvu
- Politička instrumentalizacija novih medija
- Mogućnosti poboljšanja medijske pismenosti hrvatskog društva
- Očuvanje hrvatske kulturne baštine i nacionalnog identiteta te njihov utjecaj na medije
- Medijsko zakonodavstvo
- Sveučilišne ustanove u medijima

PROGRAM

2. ožujka 2009, ponedjeljak

- 11:00 Otvaranje i pozdravne riječi:
Igor Zidić, predsjednik Matice hrvatske
Zorislav Lukić, glavni tajnik MH
Branko Lovrić, pročelnik Odjela za medije MH
- 11:30 Predstavljanje sudionika
- 15:00 Hrvatska kultura u medijima
Igor Zidić (Matica hrvatska)
- 16:00 Medijska slika hrvatskog društva
Igor Kanižaj (Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu)
- 17:00 Upravljanje nacionalnim ugledom i percepcija Hrvatske u regiji
Božo Skoko (Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu)

3. ožujka 2009, utorak **Prvi modul: Medijska stvarnost**

- 09:30 Organizacija medijskog prostora prema načelu supsidijarnosti
Jerko Valković (Teologija u Rijeci – Područni ured KBF-a Sveučilišta u Zagrebu)
- 10:15 Rasprava
- 10:30 Razotkrivene medijske manipulacije
Igor Kanižaj (FPZ)
- 11:15 Rasprava
- 11:30 Pauza

- 11:45 Medijska diktatura
Ivica Šola (Glas Slavonije)
- 12:30 Rasprava
- 16:00 Istraživanja medija – izazovi, interpretacije, klasteri
Vanessa Benković (Media metar)
- 16:45 Rasprava
- 17:00 Kršenje dječjih prava u medijima
Mila Jelavić, Pravobraniteljica za djecu RH
- 17:30 Rasprava
- 17:45 Okrugli stol – Hrvatska kultura u medijima
Zorislav Lukić, Matica hrvatska
Andrija Tunjić, Vijenac
Ernest Fišer, Varaždinske vijesti; Kolo

4. ožujka 2009, srijeda Drugi modul: Medijski biznis

*10:00 Okrugli stol u suorganizaciji s Fakultetom političkih znanosti - Sudbina hrvatskog tiska

Marjan Jurleka, Večernji list
Jasna Zemljić, 24 sata
Ante Gavranović, Binoza press
Moderatori: Franjo Maletić (Vjesnik d.d.) i Igor Kanižaj (FPZ)

*15:00 Mediji kao „četvrta sila“ na napetom području komercijalnih interesa i političke vlasti (kontrole) u Njemačkoj
Dirk Förger, direktor regionalnog projekta Zaklade Konrad Adenauer

*15:45 Rasprava
*mjesto održavanja: Fakultet političkih znanosti, Lepušićeva 6, Zagreb

5. ožujka 2009, četvrtak **Treći modul: Medijska etika**

- 09:30 Novinarska etika i cinizam novinara
Danijel Labaš (Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)
- 10:15 Rasprava
- 10:30 Pauza
- 10:45 Zaštita i granice sloboda izražavanja
Moderator: Elica Brajnović (Sveučilište u Pamploni)
- 11:30 Rasprava
- 11:45 Pravednost kao kriterij za primjenu deontoloških načela
Monica Codina (Sveučilište u Pamploni)
Prijevod s talijanskoga Dubravka Dubravec Labaš
- 12:30 Rasprava

6. ožujka 2009, petak **Četvrti modul: Komunikacijske vještine**

- 09:00 Kako komunicirati?
Marko Ivanišin (Sveučilište u Mariboru)
- 10:00 Prezentacijske vještine i javni nastup
Božo Skoko (FPZ)
- 11:00 Pauza
- 11:15 Umijeće retorike
Branimir Stanić (Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu)
- 12:00 Praktična radionica - prezentacija
(Božo Skoko i Igor Kanižaj)
- 15:00 Praktična radionica – TV i radijske izjave
(Božo Skoko i Igor Kanižaj)

7. ožujka 2009, subota

Peti modul: Lobiranje i pregovaranje

- 10:00 Profesionalno lobiranje u suvremenim demokracijama
Igor Vidačak, predstojnik Ureda za udruge Vlade RH
- 10:45 Rasprava
- 11:00 Pauza
- 11:15 Radionica – Metode i strategije lobiranja
(Igor Vidačak)
- 15:00 Radionica polaznika I. i II. generacije Komunikološke škole
Radne skupine: a) odnosi s javnošću
 b) novinarstvo
 c) analiza medija
 d) prezentacijske vještine
- 19:00 Upravljanje karijerom: pogled sa Zapada
Darko Lovrić (Sentia International)
- 19:40 Rasprava

8. ožujka 2009, nedjelja

Slobodan dan

9. ožujka 2009, ponedjeljak

Šesti modul: Budućnost medija

- 09:30 Uloga i mogućnost javne televizije
Suzana Žilić Fišer (Sveučilište u Mariboru)
- 10:15 Rasprava

- 10:30 Konvergencija medija
Nenad Prelog (Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu i Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija)
- 11:30 Rasprava
- 11:45 Pauza
- 12:00 Borba za oglašivače i kvaliteta medijskog sadržaja
Sanja Mlačak i Petar Pavić (Europapress Holding d.o.o.)
- *15:00 *Rebranding* elektroničkih medija
Juraj Hrvčić (Antena Zagreb)
- * mjesto održavanja: Antena Zagreb, Avenija Većeslava Holjevca 29
- 16:00 Rasprava
- *17:15 Okrugli stol u suorganizaciji s Fakultetom političkih znanosti - Budućnost televizije
Vanja Sutlić, HRT
Dražen Mavrić, Nova TV
Christoph Mainusch, RTL
Moderator: Viktorija Car (Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu)
- * mjesto održavanja: Fakultet političkih znanosti, Lepušićeva 6

10. ožujka 2009, utorak Sedmi modul: Oglašavanje i odnosi s javnošću

- 10:00 Utjecaj i vjerodostojnost odnosa s javnošću
Božo Skoko (FPZ)
- 10:45 Pauza
- 11:00 Odnosi s javnošću u praksi
Matilda Kolić Stanić, glasnogovornica Zagrebačkog nadbiskupa

- 11:45 Pauza
- 12:00 Analitika i odnosi s javnošću Vlade RH u praksi
Zlatko Mehun, glasnogovornik Vlade RH
- 12:40 Rasprava
- 15:00 Primjer razvoja medijskog koncerna – STYRIA
Klaus Schweighofer (koncern Styria Medien AG)
- 15:45 Rasprava
- 16:00 Kapital i mediji
Damir Zorić (Matica hrvatska)
- 17:00 Pauza
- 17:15 Medijalizacija politike
Marijana Grbeša (Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu)
- 18:00 Radionica - Mediji i politika – tko je jači?
(Marijana Grbeša, FPZ i Anto Mikić, Hrvatski katolički radio)

11. ožujka 2009, srijeda Osmi modul: Mediji i hrvatsko društvo

- 09:00 Marketinško pozicioniranje banke u nacionalnom vlasništvu
Franjo Sinković (Hrvatska poštanska banka)
- 10:00 Politička instrumentalizacija novih medija
Domagoj Bebić (Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu)
- 10:45 Pauza
- 11:00 Mogućnosti poboljšanja medijske pismenosti hrvatskog društva
Akademik Ante Stamać (Matica hrvatska)
- 11:40 Rasprava

- 12:00 Očuvanje hrvatske kulturne baštine i nacionalnog identiteta te njihov utjecaj na medije
Akademik Josip Bratulić (Matica hrvatska)
- 12:45 Rasprava
- 13:00 Medijsko zakonodavstvo
Nina Obuljen, državna tajnica Ministarstva kulture RH /
Tomislav Jelić, načelnik Odjela za europske integracije Ministarstva kulture RH
- 15:00 Sveučilišne ustanove u medijima
Aleksa Bjeliš, rektor Sveučilišta u Zagrebu
- 16:00 Završna rasprava

DRUGA GENERACIJA POLAZNIKA KOMUNIKOLOŠKE ŠKOLE MATICE HRVATSKE

Izvršni odbor Odjela za medije Matice hrvatske odabrao je 12 perspektivnih studentica i studenata završnih godina Studija novinarstva Fakulteta političkih znanosti i Studija komunikologije Hrvatskih studija. Svi studenti pokazali su izrazito visoku motivaciju za sudjelovanje u programu, a odlikuju se i nizom dodatnih znanja i vještina, po čemu se ističu u svojim generacijama.

Silvija Bionda (HS), studentica prve godine diplomskog studija komunikologije koja govori engleski i njemački jezik. Aktivno se bavila rukometom, a sada je članica Udruge hrvatskih rukometnih sudaca. Sudjelovala je u debatama i radila na Radiju Sljeme.

Anita Frtalic (FPZ) studira novinarstvo na trećoj godini preddiplomskog studija novinarstva. Sudjelovala na jezičnim natjecanjima i Lidranu, pisala je za regionalni podravski tjednik te radio. Stipendistica Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH. Članica je HUOJ-a te je zadužena za odnose s medijima zagrebačke rock-grupe Adastra s kojima trenutno radi na organizaciji prosvjednih koncerata za borbu protiv nasilja među mladima u spomen na Luku Ritzu.

Jelena Gazivoda (HS) studentica je prve godine diplomskog studija komunikologije i kroatologije. Sudjelovala je na studijskim putovanjima, okruglim stolovima i izlagala na konferencijama. Pohadala je Prvu ljetnu školu kroatologije u Skradinu te Zimsku školu o europskim integracijama u Stubičkim toplicama. Članica je Studentskog zbora Hrvatskih studija i predstavnica studenata u Znanstveno-nastavnom vijeću te predsjednica Društva studenata kroatologije – Cassius.

Bruno Jelić (FPZ) na trećoj je godini studija novinarstva. Izabran je za koordinatora studentske grupe za odnose s javnošću Fakulteta političkih znanosti. Pohadao je školu govorništva. Govori engleski i njemački jezik. Stipendist je Grada Knina. U slobodno vrijeme bavi se plivanjem i tenisom.

Ines Jokoš (FPZ), studentica prve godine diplomskog studija novinarstva. Govori engleski i njemački jezik. Sudjelovala je na mnogim natjecanjima i debatama, istraživačkim projektima te kazališnim i plesnim radionicama. Pisala je članke za *Jutarnji list*, radila kao novinarka istraživačica za emisiju *Mjenjačnica* RTL-a, snimala i montirala priloge za internetsku televiziju Smart Tv, radila analizu medijskog sadržaja za Media net, a trenutno radi kao snimateljica videoportala www.24sata.hr.

Nina Kolman (FPZ), studentica Studija novinarstva i Studija politologije. Stipendistica Grada Varaždina, dobitnica Stipendije za usavršavanje njemačkog jezika i Nagrade Fakulteta političkih znanosti za studenticu 2008. Govori engleski, njemački i francuski jezik. Članica je nevladine udruge Odbora mladih Atlantskoga vijeća Hrvatske te volontira u Uredu za udruge Vlade RH. Radi na projektu Centra za ljudska prava.

Barbara Korda (FPZ), studentica prve godine diplomskoga studija novinarstva, govori engleski, talijanski, njemački i španjolski jezik. Završila je ugostiteljsko–hotelijsku školu te položila tečaj za turističkog vodiča. U 2007. dodijeljena joj je Državna stipendija, a 2008. stipendija Dubrovačke općine. Članica je Europske organizacije studenata (AEGEE).

Maja Maljković (HS) završila je preddiplomski studij komunikologije i kroatologije te je sada na prvoj godini diplomskog studija. Govori engleski, njemački i španjolski jezik. Član je udruge studenata komunikologije – Komuna, i lektorica studentskog časopisa Komuna. Sudjelovala je u novinarskim i literarnim radionicama te natjecanjima. Dobitnica je stipendije grada Trogira. Jedna je od pokretača humanitarne akcije *Za djecu Maestralska*, članica je KUD-a *Kvadrijla*.

Martina Markač (HS), studentica je prve godine diplomskog studija komunikologije te druge godine preddiplomskog studija poslovne ekonomije na Ekonomskom fakultetu u Zgrebu. Ističe se izvrsnim prosjekom na obama fakultetima te je i dobitnica državne stipendije Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH za osobito nadarene studente. Sudjelovala je na Zimskoj školi europskih integracija koja se održala u organizaciji Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija.

Suzana Opačak (FPZ) studentica je treće godine studija novinarstva. Dobitnica je Državne stipendije A kategorije te priznanja Fakulteta političkih znanosti za najbolji prosjek kako na 1. godini, tako i na 2. godini studija. Sudjelovala je na projektu osnivanja stranice studentskih blogova (www.studosfera.com) te na radionicama i konferencijama.

Demonstratorica je na kolegijima Osnove tiskanih medija i Pisanje za novine. Bavila se klasičnim baletom i plesala u HNK Split.

Nikolina Oršulić (HS) na prvoj je godini diplomskoga studija komunikologije uz koji je ove godine upisala francuski jezik i književnost te pedagogiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Studira s izvrsnim prosjekom. Govori engleski, njemački i francuski jezik.

Mihaela Pavičić (HS) nakon završena preddiplomskog studija sociologije upisala je diplomski studij komunikologije. Dobro se služi engleskim i talijanskim jezikom što joj je pomoglo da sudjeluje na najvećoj svjetskoj izložbi inovacija i novih proizvoda u Pittsburghu (INPEX). Sudjelovala je u izvođenju nastave i organizaciji seminara iz kolegija Sustavna sociologija I. Praksu je stjecala u agenciji za komunikacijski menadžment i savjetovanje.

PŘEDAVÁČI

DOMAGOJ BEBIĆ

Završio studij novinarstva na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu. Na istom fakultetu radi kao znanstveni novak. Izrađuje doktorat na Filozofskom fakultetu u Zagrebu s temom predizborne kampanje; *Uloga interneta u političkoj komunikaciji i političkom djelovanju u Hrvatskoj: izborna kampanja 2007.*

Područje su njegova interesa novi mediji i njihova uloga u političkim procesima u društvu te posebno međuodnos interneta i demokracije. Kao analitičar novih medija s Fakulteta političkih znanosti proučavao odnos demokracije i novih medija u okviru projekta *Javnost, elite, mediji i komunikacijska strategija ulaska Hrvatske u EU.*

Vlasnik tvrtke Quintana komunikacije te glavni tajnik INMED-a, Instituta za nove medije i demokraciju. Neovisni član Gradskoga vijeća grada Hvara.

VANESA BENKOVIĆ

Završila Katolički bogoslovni fakultet (profesorica glazbe), magistrirala Menadžment u zdravstvu na Medicinskom fakultetu. Trenutno na doktoratu iz sociologije.

Tijekom profesionalne karijere radila kao glazbeni urednik i producent na Hrvatskom katoličkom radiju te je za dvostruki CD filmske glazbe Igora Savina, kao producentica, nominirana za *Porina*. Kao voditeljica marketinga u Discovery filmu napisala i producirala niz radijskih i televizijskih spotova, bavila se organizacijskim menadžmentom, izradom i implementacijom web – stranica i DVD – produkcijom u vlastitoj marketinškoj tvrtki.

Dvije godine radila u Dekanatu Medicinskog fakulteta u odnosima s javnošću i kao koordinatorica poslijediplomskog studija. Iskusna u prevodenju i stručnoj redakturi javnog zdravstva, izradi studija izvedivosti i financijske održivosti. U Europapress holdingu bila je predsjednica uprave Metropolis, izdavača *Metro Expressa*. Radila kao medijski konzultant za agenciju Accent i Metro International. Održala niz predavanja s temama kao što su istraživanje tržišta, marketing, upravljanje zadovoljstvom potrošača, fenomen i poslovni modeli besplatnih novina, konkurentске korporativne marketinške strategije te informatički marketing na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu, MBA Zagreb, Fakultetu organizacije i informatike Varaždin, Fakultetu političkih znanosti te na Zagrebačkoj školi ekonomije i menadžmenta, gdje je u tijeku i aplikacija za stručnog suradnika.

Objavila desetak radova iz područja javnoga zdravstva, a na recenziji ima tri rada s područja sociologije i istraživanja tržišta. Od 2000. sudjelovala u nizu domaćih i stranih kongresa i predavanja s područja zdravstva i medija, od kojih su važniji WAN – World agency of newspapers – Circulation success, Atena 2005, INMA – International newspaper marketing agency – Implementacija novih medija u print medijima – internet i mobilne telekomunikacije, Pariz, 2007, Keller, Kotler, Bedbury u Zagrebu.

Istraživanje medija – izazovi, interpretacije, klasteri

1. Uvod – medijska slika RH.
2. Tipovi istraživanja tržišta – medijska, industrijska, javnog mnijenja.
3. Klaster istraživanja i tipovi uzoraka.
4. Kratak pregled metodologija kvalitativnog i kvantitativnog tipa.
5. Uvod u snalaženje ponuda istraživanja na tržištu.
6. *Do's* and *dont's* u istraživanju medija – najčešće greške naručitelja i izvođača istraživanja.
7. Interpretacija = manipulacija?
8. Izbori – izazov istraživača i medija.

ALEKSA BJELIŠ

Osnovnu i srednju školu pohađao u Varaždinu i Zagrebu. Maturirao na VII. gimnaziji u Zagrebu 1965. Diplomirao fiziku na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 1972. do 1974. pohađao poslijediplomski studij na Sveučilištu u Zagrebu, smjer Fizika čvrstog stanja, koji završava obranom magistarskog rada *Dinamičke osobine kvazijednodimenzionalnih elektron-fonon sistema* (mentor S. Barišić). Doktorski rad *Strukturne nestabilnosti u jednodimenzionalnim vodičima* (mentor S. Barišić) obranio na istom fakultetu.

Od 1971. do 1988. radi na Institutu za fiziku Sveučilišta u Zagrebu; od 1971. do 1974. kao asistent pripravnik, od 1974. do 1980. kao znanstveni asistent, od 1980. do 1988, kao znanstveni suradnik. U posljednjem razdoblju neko vrijeme bio je nositelj Odjela za teorijsku fiziku, predsjednik Znanstvenog vijeća te vršitelj dužnosti direktora Instituta. Od 1988. do 1990. docent, od 1990. izvanredni profesor, od 1997. redovni profesor na Zavodu za teorijsku fiziku Fizičkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta (PMF), a od 2003. izabran je u trajno zvanje redovitog profesora.

Od 1990. do 1994. bio je prodekan Prirodoslovnih odjela PMF-a, a od 1991. do 1994. prodekan PMF-a. Od 1995. do 1997. obnašao je dužnost pomoćnika dekanice PMF-a za međunarodnu suradnju, a 2000. izabran je za dekana PMF-a Sveučilišta u Zagrebu i tu dužnost obnaša do 2002, kada postaje prorektor za znanost i razvoj Sveučilišta u Zagrebu. Na mjestu prorektora djeluje do 2006, kada preuzima dužnost rektora koju i sada obnaša.

Od 1995. do 2002. bio je predsjednik Odbora za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu, član Nacionalnoga vijeća za visoku naobrazbu od 2001. do 2005, od 2004. predsjednik Povjerenstva Rektorskog zbora za pripremu i praćenje implementacije Bolonjske deklaracije. Bio je predstavnik Republike Hrvatske u Bologna Follow-up Group (BFUG) od 2003. do 2006, član BFUG Stocktaking Group za pripremu izvješća za ministarsku konferenciju u Bergenu, 2005,

predstavnik hrvatske akademske zajednice u Steering Committee on Higher Education and Research, Council of Europe (CDESR) od 2002, a član upravnog vijeća CDESR-a od 2007. Iste godine postaje članom bolonjskog Collegium Magna Charta Observatory. Član je Europskoga fizičkog društva i Hrvatskoga fizičkog društva.

Dosad je objavio oko 70 znanstvenih radova, pretežno u međunarodnim otvorenim časopisima. Bio je pozvani predavač na oko petnaestak međunarodnih konferencija, radionica i škola te sudjelovao na više od dvadeset međunarodnih skupova. U dvadesetak navrata bio gostujući znanstvenik ili profesor na pojedinim sveučilištima u Francuskoj, SAD, Kanadi, Italiji, Švicarskoj i Mađarskoj. Bio mentor za šest doktorskih disertacija (od kojih su četiri dovršene) i četiri dovršena magistarska rada. Recenzent za više vodećih svjetskih časopisa u području fizike.

Sveučilišne ustanove u medijima

Zaključujući izlaganje *Sveučilište u medijima* na prošlogodišnjoj Komunikološkoj školi Matice Hrvatske, istaknuo sam kako su nam potrebna kritička promišljanja i sučeljavanja o nama samima, o Sveučilištu, njegovoj svrsi, budućnosti i identitetu, kako su takva sučeljavanja moguća samo uz stalnu kolegijalnu kritičnost, nužnu za postizanje suglasnosti oko ključnih pitanja, kako je poželjno i potrebno više pojedinačnih angažmana jer Sveučilište je to jače što se više pojedinaca zalaže za njegove interese. Naposljetku, brzina kojom se mijenja globalni istraživački i visokoobrazovni prostor nalaže nam što racionalnije korištenje vremena koje nam je na raspolaganju.

Vratimo se na te postavke nakon godinu dana ponekad predvidivih, češće iznenadnih, čak i stresnih i dramatičnih, zbivanja i njihova medijskog praćenja. Sa stanovišta praćenja i istraživanja uloge medija bila je to izrazito zahvalna godina. Mi na Sveučilištu, usprkos mnogim napetostima, uzrujavanjima i nezadovoljstvima koja smo prolazili, to bismo razdoblje mogli označiti kao razdoblje prepoznavanja bitnih sveučilišnih tema i preokupacija u konkretnim životnim situacijama. Često smo se suočavali s posljedicama dubioza koje nisu bile na vrijeme razriješene, pokatkad i s produbljanjem nerazumijevanja i nesporazuma u komunikaciji Sveučilišta s, ponajprije, političkim i medijskim okruženjem.

Izlaganje će za ilustraciju uključiti nekoliko takvih situacija, posebice prošlogodišnje *vruće* medijske teme kao što su studentski prosvjedi oko diplomskih studija i školarina, učeničke prosvjede vezane uz državnu maturu kao i posljedice tih prosvjeda, napore oko poboljšanja stanja studentskoga standarda na sveučilištu u Zagrebu, uključivanje hrvatske akademske zajednice u europsku mrežu mobilnosti studenata i nastavnika, zastoj u realizaciji plana prostornog razvoja Sveučilišta, akcija *Indeks* kao i njezina percepcija na Sveučilištu i u široj javnosti, sve do suočavanja s izrazito otežanim uvjetima rada i poslovanja Sveučilišta, posebno ostvarenja zacrtanih planova njegova razvoja, u okolnostima proračunskih restrikcija uzrokovanih globalnom gospodarskom recesijom.

Nastavak izlaganja usredotočit će se na ključna pitanja visokog obrazovanja i istraživanja u Hrvatskoj danas. Kakve su perspektive i budućnost velikog i jakog etabliranog istraživačkog sveučilišta u maloj zemlji skromnih gospodarskih i financijskih resursa? Što se podrazumijeva, što se doista zbiva, a što bi bila poželjna razrada i praksa koje bi slijedile iz sintagmi kao što su *društvo znanja* i *ustopava policentričkog sustava*? U tom kontekstu korisno je podsjetiti zapažanja i pitanja iz prošlogodišnjeg izlaganja: Kako osigurati djelovanje takva sveučilišta, njegovo stalno obnavljanje i njegov razvoj u zemlji koja svoju budućnost deklarira kao društvo znanja i kao gospodarstvo čija se uspješnost temelji na novim znanjima, ali i zemlji koja bi se prema konkretnim strateškim ulaganjima mogla svrstati u zemlje koje svoj gospodarski razvoj vide u prirodnim ljepotama, i koje svoju globalnu afirmaciju temelje na uspješnosti u igrama?

ELICA BRAJNOVIĆ DE LEAHY

Diplomirala novinarstvo na Komunikološkom fakultetu Sveučilišta u Navarri. Kao najbolja u klasi dobila nagradu Garcilaso. Magistrirala Filmsku režiju i estetiku na Sveučilištu u Cincinnatiju, Ohio (SAD).

Tri je godine bila urednica časopisa *Ama* u Madridu, sedamnaest godina zamjenica voditelja odsjeka Komunikologije na Komunikološkom fakultetu Sveučilišta u Navarri, pet godina profesorica Estetike filma na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Navarri.

Od 1987. direktorica Ureda za audiovizualne medije na Sveučilišnoj klinici. Izvanredna je profesorica na Komunikološkom fakultetu gdje predaje Specijalizirano novinarstvo (televizijski intervjui), a predaje i na doktorskim studijima. Počasni je konzul Republike Hrvatske u Španjolskoj.

Član je WAMHF-a (Svjetska udruga medicinskih i zdravstvenih filmova), IAMS-a (Međunarodna udruga medija u zanosti), te žirija na Međunarodnim festivalima medicinskih i znanstvenih filmova.

Autorica je više od 300 televizijskih intervjua (35 ih se prikazivalo na pet kontinenata) i dvije monografije o komunikaciji i javnom govoru. Prevela je dvije knjige o Kinu za novinare. Za znanstvene filmove dobila je petnaest nagrada, među kojima se ističu treća nagrada na filmskom festivalu *Ann Arbor* s filmom *Beyond the glass wall* (S one strane staklenog zida) 1970. i nagrada Europa 2008. godine.

Služi se hrvatskim, engleskim i španjolskim jezikom.

JOSIP BRATULIĆ

Osnovnu školu pohađao u Sv. Petru u Šumi, a gimnaziju u Pazinu. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu završio studij hrvatskoga jezika i književnosti i komparativne književnosti. Na istom fakultetu magistrirao i doktorirao. Nakon završetka studija radio u Staroslavenskom institutu Svetozar Ritig. Na Filozofski fakultet prešao 1977, gdje je do umirovljenja redoviti profesor na Katedri za stariju hrvatsku književnost. Dekan istog fakulteta u ratnom razdoblju.

Bavi se proučavanjem hrvatske književnosti, posebice starijih razdoblja, kao i studijem srednjovjekovnih slavenskih književnosti, pa je iz toga znanstvenog područja objavio niz rasprava i pojedinačnih knjiga. Uz monografiju o Istarskom razvodu (1978) objavio kritičko izdanje toga dragocjena hrvatskog spomenika srednjovjekovne Istre, koje je dosad doživjelo tri izdanja. Izdao i kritičko izdanje Vinodolskog zakona, kao i nekoliko vrlo važnih pretisaka starih hrvatskih knjiga poprativši ih pogovorima i tumačenjima (*Prva hrvatskoglagoljska početnica*; Franjo Glavinić, *Četiri posljednja človika*; Antun Matija Relković, *Satir*; Josip Relković, *Kućnik*; Antun Kanižlić, *Sveta Rožalija*; Ljudevit Gaj, *Kratka osnova*; *Leksikon Bernardina Splićanina* itd.). Priredio i preveo *Žitja Konstantina Ćirila i Metoda* (tri izdanja). Priredio *Izabrane poslanice svetoga Jeronima*.

Objavio dosad tri knjige svojih rasprava: *Istarske književne teme* (1987), *Sjaj baštine* (1990), *Izazov zavičaja* (1990), zatim monografiju o kiparu Želimiru Janešu (1992) te knjigu eseja *Mrvice sa zagrebačkog stola* (1994), *Leksikon hrvatske glagoljice* (1995), *Istra – zavičaj starina i ljepota* (2000), *Pula oduvijek* (2001).

Sudjelovao na brojnim domaćim i stranim međunarodnim znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu. Sudjelovao na velikim kulturološkim projektima: Pisana riječ u Hrvatskoj, Dva tisućljeća pisane riječu u Istri, Hrvatski narodni preporod, Pavlini u Hrvatskoj, Hrvati i kršćanstvo – kultura i umjetnost (Vatikan). Bio u brojnim organizacijskim ili znanstvenim odborima skupova koje je organizirala Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (o Istarskom razvodu, o Matiji Vla-

ćiću Iliriku, o Franji Glaviniću, o Šimunu Kožičiću – Benji). Član brojnih uredništava časopisa i biblioteke. Za seriju *Istra kroz stoljeća* priredio desetak knjiga. Autor brojnih scenarija za obrazovni program Hrvatske radiotelevizije.

U Razred za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izabran je za člana suradnika prvi put 19. svibnja 1988, a po drugi put 28. svibnja 1998. Za člana HAZU izabran je na Glavnoj skupštini 18. svibnja 2000.

Predsjednik je Matice hrvatske od 1996. do 2002.

S profesorom Želimirom Janešom ostvario je jedinstveno spomen-obilježje *Aleju glagoljaša Roč-Hum*, za koju je napisao i vodič (dva izdanja).

VIKTORIJA CAR

Diplomirala novinarstvo 2000. na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu, na kojem je 2005. obranila magistarski rad *Transformacija državne televizije u javnu – komparativna analiza HRT-a i RTV Slovenije*. Na Fakultetu društvenih znanosti (Fakulteta za društvene vede) Sveučilišta u Ljubljani upisana je na doktorski studij iz komunikologije i uskoro će braniti doktorsku disertaciju pod naslovom *Mythical Structures and Narratives in Croatian TV News*. Zimski semestar akademske 2006/2007. na poziv prof. Petera Dahlgrena provela je na Sveučilištu u Lundu (Švedska), na odjelu Media and Communications Studies.

Kao novinarka i scenaristica radila u Obrazovnom programu Hrvatske televizije (1998-2002). Radila u odnosima s javnošću izdavačke kuće Školska knjiga (2000-2001), bila je ravnateljica Hrvatskog društva likovnih umjetnika (2003-2004). Od 2001. zaposlena na Fakultetu političkih znanosti kao znanstvena novakinja na projektu *Metaforizacije političke zajednice u javnom diskursu: Hrvatska i Europska unija*, voditelj projekta prof. Ivo Žanić. Godine 2004. bila je koordinatorica pro-

jekta CARDS Radio-television Student ostvarena na FPZ-u. Objavila niz znanstvenih radova. Na drugoj godini studija novinarstva na Fakultetu političkih znanosti drži seminare na predmetima Osnove televizije i Televizijsko novinarstvo.

MÓNICA CODINA BLASCO

Godine 1990. diplomirala filozofiju na Sveučilištu u Navarri, a 1995. na istom sveučilištu i teologiju (specijalizacija: Dogma). U Navarri stječe i dva doktorata, prvi 1996. iz filozofije (*Pečat memorije, tradicija i nihilizam u pripovjerkama Dostojevskog*), a drugi 2003. iz dogmatske teologije (*Tko poznaje Boga, poznaje čovjeka. Egzistencijalna teologija u radovima Romana Guardinija*).

Radila kao asistent na Sveučilištu u Navarri (1993 – 1994. na Filozofskom fakultetu, Odsjek antropologije; 1994 – 1998. na Teološkom fakultetu, Odsjek kršćanske antropologije i 1998 – 1999. na Odsjeku osnove teologije i dogme). Na istom sveučilištu 1999 – 2000. bila izvanredna profesorica na Odsjeku deontologije komunikacije na Komunikološkom fakultetu, gdje sada predaje kolegij Deontologije komunikologije kao redovna profesorica.

Autoric velikog broja studija i članaka u znanstvenim knjigama, te članaka i recenzija publiciranih u tisku. Organizirala brojne kongrese i seminare uglavnom na temu novinarstva, etike, mode i kulture. Sudjelovala na brojnim inozemnim konferencijama i bila gost predavač u Milanu, Bresci, Lisabonu i Dubrovniku. Pisala za novine i časopise (*Diarios de Burgos, Diario de Navarra, TV Navarra*). Od 2008. zamjenica voditelja odjela za javnu komunikologiju na Sveučilištu u Navarri.

Suradivala na ovim projektima i istraživanjima: Paradigme autobiografskog pisanja (2002 – 2004), Dubinske strukture naracije (2004 – 2006), Etika i politika, normativna obnova društva (2006 – 2009).

Član Instituta za antropologiju i etiku u Pamploni, Komisije etičkih studija u Zdravstvenoj školi Sveučilišta u Pamploni, Odbora za samoevaluaciju Komunikološkog fakulteta Sveučilišta u Pamploni te suradnica na stvaranju planova studija na Komunikološkom fakulteta prema bolonjskom procesu, područje deontologije, Sveučilišta u Navarri.

Autorica sljedećih knjiga: *Pečat memorije. Tradicija i nihilizam u pripovjeticama Dostojevskog*, EUNSA, Pamplona, 1997; *O nezaštićenoj etici, studiji o deontologiji komunikacije*, EUNSA, Pamplona, 2001; *Promatrajući modu, jedanaest osvrta*, EUNSA, Madrid, 2004.

ERNEST FIŠER

Književnik, publicist, profesionalni novinar i kulturni djelatnik. Gimnaziju završio 1961. u Varaždinu, a na Pedagoškoj akademiji u Čakovcu diplomirao studij likovnih umjetnosti 1963. Visoku stručnu spremu stekao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, diplomiravši 1981. jugoslavenske jezike i književnosti te filozofiju. Na posljediplomskom doktorskom studiju Filozofskog fakulteta u Osijeku potvrdio je 2005. magisterij znanosti, a dovršava doktorsku disertaciju s temom *Književno djelo Zvonka Milkovića*.

Kao likovni pedagog radio u Domašincu (1963-65), a potom je bio profesionalni novinar u čakovečkom tjedniku *Medimurje* (1966-71) i prvi urednik Radiostanice Čakovec (1969-71). U vrijeme Hrvatskog proljeća djelovao kao urednik svih izdanja Kulturno-prosvjetnog društva *Zrinski* u Čakovcu (1971-72), a zatim je do konca 1978. bio urednik čakovečkog Tiskarsko-izdavačkog zavoda *Zrinski*, priredivši u tom razdoblju za tisak stotinjak knjiga suvremenih hrvatskih pisaca. Jedan od pokretača *Medimurskog kalendara* (1969) i *Kajkavskoga kalendara* (1970-72), priredio je za tisak prvu *Antologiju hrvatskog dječjeg kajkavskog pjesništva* (1976), a bio je i glavni urednik časopisa *Kaj* (1990-93), kojemu je i danas jedan od urednika. Od prosinca 2008. glavni urednik časopisa *Kolo*.

U Varaždinu djeluje od 1979. Tu je najprije bio arhivski radnik u Povijesnom arhivu (1979-82), zatim profesionalni urednik nagrađenoga književnog časopisa *Gesta* (1982-87) i istodobno (1985-87) direktor Narodnog kazališta *August Cesarec* (danas HNK). Potom je radio kao ravnatelj Gradske knjižnice i čitaonice *Metel Ožegović* u Varaždinu (1987-91), a od 1. studenoga 1991. do danas

radi kao direktor i glavni urednik županijskog tjednika *Varaždinske vijesti* – regionalnih novina najveće naklade u Hrvatskoj, u kojima se i neprekidno javlja kolumnama, intervjuima, reportažama, recenzijama i drugim novinskim prilozima.

Član Društva hrvatskih književnika od 1969, a u mandatu od 1985. do 1987. obnašao i dužnost potpredsjednika. Članom Matice hrvatske postao je 1963. u Čakovcu. Nakon nasilna gašenja Matičina djelovanja 1972, jedan je od obnovitelja rada njezinih ogranaka u Čakovcu (1989) i Varaždinu (1990), a od 1994. do danas predsjednik je varaždinskog ogranka Matice hrvatske. Član je i Hrvatskoga novinarskog društva od 1970, iz kojega je bio isključen 1972. zbog djelovanja u Hrvatskom proljeću '71. Od 1991. ponovno redovni član HND-a, s tim što je – upravo na njegov prijedlog – i svim drugim profesionalnim novinarima, koji su dotad iz političkih razloga bili isključeni iz HND-a, bio priznat neprekinuti novinarski staž u toj udruzi. Od 1996. do 2006. u HND-u je bio član Središnjeg odbora i predsjednik Županijskog vijeća HND-a u Varaždinu. Od 1998. redovni član *Braće hrvatskog zmaja*, a od 1994. član Varaždinskoga književnog društva.

Samostalno objavio devet pjesničkih zbirki: *Nagrizeni anđeo* (1965), *Drugi silazak* (1969), *Ishodišta* (1972), *Morje zvun sebe* (1978), *Sjeverozapad* (198.), *Majstori zebnje* (1982), *Otisci* (1989), *Varaždinski nocturno* (grafičko-pjesnička mapa, s grafikama Slavena Macolića, 1997) i *Pobvala tihom slogu* (izabrane pjesme, 2003). Objavio i zbirku književnih rasprava i eseja *Dekantacija kajkaviana* (1981), zatim likovnu studiju *Barokni iluzionizam Ivana Rangera* (1977), kao i likovnu monografiju *Slavko Stolnik* (1985), glazbenu monografiju *Varaždinske barokne večeri* (1995) te publicističku spomen-knjigu *Novinstvo Varaždina* (1995) – tri posljednje u suautorstvu. Kao pjesnik zastupljen u desetak antologija suvremenoga hrvatskog pjesništva. Za svoj književni rad nagrađen s nekoliko nagrada za pjesništvo. Također je dobitnik dviju godišnjih novinarskih nagrada – *Zlatno pero* i *Zlatna kartica* (1995), zatim medalje *Milan Grlović* (2003) za iznimne zasluge za Hrvatsko novinarsko društvo i Nagrade *Ivan Lukačić* (1995) za stručni publicistički rad (za monografiju *Varaždinske barokne večeri*). Odlikovan je *Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića* (1996), a za sadašnji sveukupni književni, publicističko-novinarski i javni kulturološki rad nagrađen je 2003. *Nagradom grada Varaždina za životno djelo* (uz 60. obljetnicu života).

DIRK FÖRGER

Maturirao 1979. na Johannesgymnasiumu u Lahnsteinu. Godine 1988. u Mainzu završava studij biologije s diplomskim radom iz biogenetike, 1993. u Münchenu doktorira medicinsku genetiku.

Autor niza članaka i priloga u raznim medijima, urednik i korespondent na radiju i televiziji (ARD, SWF), časopisima (Die Welt i drugi), dnevnim novinama, godinu dana glavni urednik medicinskog časopisa TZ Gesundheitsm@gazin. Obnašao dužnosti ravnatelja za komunikaciju u farmaceutskoj tvrtki Bristol-Myers Squibb, glasnogovornika njemačkog energetskeg udruženja te član brojnih radnih skupina i odbora iz područja medicine, etike i biotehnike.

Voditelj i sudionik brojnih seminara iz područja biotehnike i genske tehnike, medijske politike, novinarstva i odnosa s javnošću.

Od 2006. zaposlen u Zakladi Konrad-Adenauer u sklopu programa za medije jugoistočne Europe.

ANTE GAVRANOVIĆ

Završio osnovnu školu, gimnaziju i studirao na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Radni staž započeo i završio u *Privrednom vjesniku* (1954 – 1991). Bio je novinar, urednik, glavni urednik i direktor novinsko izdavačke kuće. Od 1991. do 1994. član upravnog odbora poduzeća Končar – elektroindustrija d.d. Sadašnji glavni urednik časopisa *Končarevac*. Od 1992. predsjednik Uprave Horizont press-a, izdavača priručnika Hrvatska – Handbook Croatia. Od 2006, nakon što je *Privredni vjesnik* preuzela Hrvatska gospodarska komora, direktor Binoza Pressa.

Predsjednik je Hrvatskoga novinarskog društva (1991 – 1995); potpredsjednik HND do 1997; prvi predsjednik Udruge novinskih izdavača u HUP-u (2002 – 2006); predsjedavajući

Udruga novinara srednje Europe u okviru Europske udruge novinara (2001/2002); dugogodišnji član Središnjeg odbora i potpredsjednik Skupštine Hrvatskog pokreta za Europu.

Jedan od osnivača Hrvatskoga Helsinškog odbora (1993). Predsjednik Skupštine Međunarodnog centra za obrazovanje novinara – ICEJ.

Primio mnoga odličja i priznanja: Križ za zasluge I. reda SR Njemačke (1988), Orden rada sa zlatnim vijencem (1990), Veliki križ za zasluge Vlade Pokrajine Štajerske (2003), Red Danice Hrvatske s likom Blaža Lorkovića (2004), Križ za zasluge Republike Austrije (2005), nositelj najvišega hrvatskog priznanja za novinarski rad – nagrade *Otokar Kersšovani* (1984), CROMA – nagrada za životno djelo (2003), dobitnik nagrade *Zlati bleb* (2007) – Londonska škola za odnose s javnošću i Slovenska akademija za odnose s javnošću – za osobite zasluge za razvoj industrije komuniciranja i odnose s javnošću, dobitnik nagrade *Josip Kulušić* za životno djelo, HHO (2008). Objavio: *Reformama do napretka, 1976*; *Jugoslavija u suvremenom svijetu, 1977*; *Vademekuum* za menedžere, 1991; *Medijska obratnica, 2006*; *Mediji: mitovi i stvarnost (u tisku) 2009*.

Sudbina hrvatskog novinarstva

1. Dolazi do velikih promjena na medijskoj pozornici. Zaoštava se tržišna utakmica. Preživjet će one novine i TV-postaje koje se uspiju nametnuti tržištu i oglašivačima, što je trend na ukupnoj svjetskoj medijskoj pozornici.
2. Dvije najvažnije zadaće novinske industrije u vrijeme svjetske financijske krize svakako su osiguranje i porast prihoda od prodaje i oglašavanja. Iako je u središtu pozornosti daljnja digitalizacija, koja očito prožima svaku poru razmišljanja o daljnjem razvoju, potreban novac za taj proces još se stvara u tiskanim medijima i putem oglasa.
3. Konferencija pod motom *Snaga tiskane riječ (Power of Print)* i druga, tematski uokvirena pod naslovom *Oglasi i oglašavanje*, upućuju na traženje izlaza iz veoma složena stanja, gdje je trenutno sve podređeno formuli *Cut the Cost*.
4. Nikada se, zapravo, u povijesti svjetskoga novinarstva nisu tako užurbano i tako uznemireno tražila nova rješenja za uspješno izdavanje novina.

5. Najnovija svjetska financijska i gospodarska kriza i prve reakcije na *medijskoj* pozornici očigledno upućuju na smanjivanje potrošnje za oglašavanje i daljne preusmjeravanje toga novca u druge kanale distribucije.
6. Stručni prognostičari i dalje upozoravaju da je najvažnije za svaki medij održavanje kakvoće i ukupnoga sadržaja. Kako u lošijim uvjetima proizvoditi kvalitetan sadržaj?
7. Težište rasprave stavlja se na izazove novina da *naprave više s manje*. Rasprava je izazvana globalnom financijskom krizom, koja nameće potrebu redakcijama i medijskim kompanijama u cjelini da smanjuju broj osoblja i druge resurse, a ipak zadrže vrijedan sadržaj.
8. Budućnost novinarstva protiv budućnosti novina, što je uvjetovano izazovima u proizvodnji kvalitetnog novinarstva u digitalnoj eri. Postavljaju se pitanja: je li moguće kvalitetno novinarstvo bez tiskanih izdanja? Imaju li novine budućnost bez najnovijih vijesti (*breaking news*)? Jesu li osakaćene redakcije najveća prijetnja kvaliteti u novinarstvu?
9. Što zapravo donosi integrirana redakcija – više posla, nov način pisanja, novu poziciju u tržišnim uvjetima? No, istodobno pokazuje kako su novine širom svijeta prilagodile svoje redakcije na rad i djelovanje tijekom 24 sata.
10. Etika: mijenjaju li digitalne vijesti novinarske standarde i vrijednosti? Tko provjerava vijesti koje upućuju čitatelji? Hoće li *online* – oglašavanje zamagliti kanale sa sadržajem? Mogu li digitalni mediji očuvati tradicionalna načela i vrijednosti vrsnoga novinarstva?

MARIJANA GRBEŠA

Predaje Političku komunikaciju, Politički marketing i Masovne medije i publike na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu.

Članica pregovaračkog tima za pristupanje Europskoj Uniji za poglavlje Znanost i istraživanje; predavačica na nekoliko međunarodnih škola za odnose s javnošću, političku komunikaciju i teoriju medija.

Predstavnica Hrvatske u savjetodavnom odboru Europske zaklade za znanost.

Magistrirala iz medija i komunikacije na britanskom fakultetu London School of Economics and Political Science i doktorirala iz komunikacijskih znanosti na Fakulteti za društvene vede u Ljubljani. Najuže područje njezina stručnog i znanstvenog interesa jest *personalizacija politike*.

Politička komunikacija u Hrvatskoj: izborne kampanje, spin i amerikanizacija politike

Cilj predavanja jest upoznati sudionike s osnovnim trendovima u suvremenom političkom komuniciranju i političkom marketingu, posebno u kontekstu dolazećih lokalnih izbora u Hrvatskoj. Predavanje bi polaznicima trebalo pružiti praktičan uvid u dvije najprepoznatljivije aktivnosti na području političkog marketinga i političke komunikacije – organizaciju izborne kampanje te strateško komuniciranje u politici često poznato i kao *spin*. Na kraju, predavanje će pokušati odgovoriti u kojoj je mjeri Hrvatska usvojila neke široko rasprostranjene trendove u političkoj komunikaciji – često poznate pod sintagmom *amerikanizacija političke komunikacije* – te s kojim posljedicama.

JURAJ HRVAČIĆ

Novinarstvom se počeo baviti u *Velikogoričkom listu*, odakle prelazi u uredništvo Radija Velika Gorica, gdje je sedamnaest godina glavni urednik i direktor. Suradivao u *Večernjem listu*, *Vjesniku*, *Sportskim novostima* i na HTV-u.

Godine 1996. osnovao Obiteljski radio, jednu od prvih privatnih komercijalnih radiopostaja u Hrvatskoj. Godine 2008. radi novi branding Obiteljskog radija koji na tržištu nastupa pod nazivom Antena Zagreb. Osnivač je i suvlasnik Narodnog radija, osnivač i vlasnik Radijskog festivala te osnivač Media servisa, tvrtke za proizvodnju radijskog, televizijskog i internetskog sadržaja.

MARKO IVANIŠIN

Asistent na Institutu za medijske komunikacije Fakulteta za elektrotehniku, računarstvo i informatiku Sveučilišta u Mariboru. Sudjeluje u kolegijima Komunikacijska kultura, Kritičko mišljenje i izražavanje, Strateško komuniciranje, Osnove novinarstva, Mediji i demokracija, Komunikološke istraživačke metode i Međukulturalno komuniciranje.

Studirao na Institutu za novinarstvo i komunikacijske studije Sveučilišta u Beču. Prije diplome radio u komunikacijskim poduzećima u Mariboru, Zagrebu i Beču na radnim mjestima od projektnog asistenta do regionalnog koordinatora, a prije doktorata na Bečkom sveučilištu kao koordinatorski pomoćnik međunarodnih projekata. Njegov istraživački i znanstveni rad obuhvaća područja organizacijskih komunikacija, regionalni-

zacije i regionalnog razvoja, transfera tehnologija, odnosa javnosti spram znanosti, a u posljednje vrijeme istražuje područje e-obrazovanja.

Kako komuniciramo?

Komunikacija je u posljednje vrijeme vrlo popularan pojam. Bilo da je riječ o osobnoj, tehničkoj ili medijskoj, komunikaciji se pridaje veliko značenje. No što (osobito kao istraživači medija i medijske komunikacije) zapravo o njoj znamo? Što se tijekom komunikacije događa na komunikacijskoj razini? Je li razumijevanje ključno u komunikaciji? Znači li to da nakon razumijevanja nemamo više potrebu za komunikacijom?

Svaka se komunikacija, od unutrašnje do medijske, temelji na istim procesima, pa se zbog toga možemo usredotočiti na međusobnu komunikaciju kako bismo razumjeli kako na nas utječu mediji što je ujedno premisa izlaganja.

MILA JELAVIĆ

Diplomirana pravnica, na mjesto pravobraniteljice za djecu imenovana u ožujku 2006. Cijeli njezin dosadašnji rad odvijao se na području zaštite prava djeteta, zaštite obitelji i osoba pod skrbništvom. Od 2001. do imenovanja na mjesto pravobraniteljice bila je načelnica Odjela za zaštitu djece, obitelji i skrbnništva Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Sudjelovala u radu radne skupine za pripremu Inicijalnog izvješća o stanju prava djeteta u Republici Hrvatskoj prema UN-ovoj Konvenciji o pravima djeteta. Bila je koordinatorica radne skupine koja je izradila Drugo izvješće o stanju prava djeteta u Republici Hrvatskoj i članica izaslanstva koje je predstavljalo i branilo to izvješće pred Odborom za prava djeteta UN-a u Ženevi u rujnu 2004.

Također je bila članica hrvatskog izaslanstva koje je predstavljalo i branilo Drugo i Treće periodično izvješće Republike Hrvatske prema Konvenciji o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena, pred Odborom za ljudska prava UN-a u siječnju 2005. u New Yorku.

Sudjelovala u izradi brojnih zakonskih propisa koji se tiču zaštite prava i dobrobiti djece među kojima su Obiteljski zakon iz 1998. i 2003, Zakon o pravobranitelju za djecu iz 2003. i drugi. Objavila desetak stručnih članaka.

MARJAN JURLEKA

Studirao arheologiju i etnologiju na Sveučilištu u Zagrebu. Karijeru započinje 1975. u *Studentskom listu* kao reporter i urednik, nakon čega postaje urednik tjednika *Polet*, a od 1988. do 1990. glavni je urednik magazina *Start*. U *Vjesniku* radi kao urednik nedjeljnog izdanja te urednik političkog dodatka VUS. Od 1992 – 1995. radi pri Veleposlanstvu Sjedinjenih Američkih Država u Zagrebu u odnosima s javnošću, a 1996. prelazi u EPH na poziciju izvršnog direktora za razvoj. Jedan je od pokretača dnevnika *Jutarnji list* i njegov prvi direktor. Godine 2000. preuzima funkciju direktora korporativnih komunikacija u HT-u. U *Večernjem listu* radi od 2005. najprije kao direktor za sadržaj, a od 2006. godine kao predsjednik uprave.

Sudbina hrvatskog tiska

1. Velike promjene na tržištu u smislu novih tehnologija i onoga što one omogućavaju (mobilna telefonija, mobilna i zemaljska širokopojasna mreža) znači nove kanale komunikacije, nove platforme za pristup informacijama; naizgled, informacija je besplatna.
2. Nova konkurencija i nova definicija tržišta – pojava agregatora / pretraživača sadržaja (Google, Yahoo, ...), društvenih web – servisa / mreža tzv. *social networks* (Facebook, Mys-

- pace, ...), *user generated content* (blogovi, komentari na članke, zajednice, tzv. *community*), činjenica da video postaje *mainstream* (You Tube), mijenjaju sliku medijskog tržišta.
3. Novi zahtjevi i navike čitatelja tj. korisnika – pristupaju informacijama kad žele, kako žele tj. kojim kanalima žele, sami određuju kojim informacijama žele pristupiti.
 4. Živimo na kraju razdoblja koje je bilo obilježeno postulatima tiskanog novinarstva, tzv. *post festum* novinarstva.
 5. Gubi se posrednička uloga koju su tiskovine i bilo koji drugi medij imali u prenošenju informacija, gubi se dominantna uloga monologa (u novinarstvu) te ustupa mjesto dijalogu – čitatelji komentiraju, sami prosljeđuju i razmjenjuju informacije.
 6. Najveći izazov za urednike, novinare i same medijske kuće jest prilagodba novom tržištu i novim navikama korisnika – multimedijalnost, objedinjavanje svih mogućih raspoloživih platformi kojima se može potencijalnom čitatelju/ korisniku dostaviti informacija, otvorenost novim formama (blogovi i sl.), dijalog.
 7. Na tržištu već sada dominiraju brendovi, a ta borba postat će sve žešća.
 8. Odlučni faktor tržišne utakmice bit će vrijednosti koje kao novinska kuća nosimo te da one ostaju iste i da se prenesu u segment novih platformi, kanala. Promjene u smislu integracija tiskanog i internetskog novinarstva ne mijenjaju toliko drastično same procese unutar redakcije, no najveća je promjena mentalna – rad novinara ne počinje dolaskom u redakciju, nego u trenutku kad je nešto saznao.
 9. Novinarstvo i novine kao tiskani medij ne izumiru, u budućnosti će platforma koja je do sada bila dominantna postati dio šire ponude, više platformi, ljudi će i dalje tražiti stav, kontekst i analizu koju nudi tiskani medij, tržištem će vladati brendovi (što već čine), pojavit će se novi koncepti izdavaštva i novi poslovni modeli, a čitatelji, odnosno korisnici, vodit će glavnu riječ i diktirati smjernice. U tiskanim medijima vodeću ulogu imat će kvaliteta izvještavanja.

IGOR KANIŽAJ

Diplomirao novinarstvo 2000, a magistrirao 2006. na Fakultetu političkih znanosti. Nakon diplome radio kao novinar u informativnom programu Hrvatskoga katoličkog radija, gdje je dvije godine vodio informativnopolitičku emisiju *Argumenti*. Od 2001. godine zaposlen kao znanstveni novak-asistent na Fakultetu političkih znanosti.

Posljednje tri godine član uprave međunarodnog Tempusova projekta *Journalists Education And Training in Croatia*. Predavač na Vojno diplomatskoj školi MORH-a i savjetnik za medije i edukaciju grupe MPR. Od 2001. intenzivno proučava i analizira izvještavanje medija o nacionalnim manjinama. Sudjelovao na nekoliko međunarodnih projekata. Autor jedne knjige te više stručnih i znanstvenih radova objavljenih u časopisima *Politička misao*, *Međunarodne studije* i *Društvena istraživanja*. Polja istraživanja: analiza medija, nacionalne manjine u medijima, tiskani mediji, tabloidizacija medija, medijsko vlasništvo i prikriveno oglašavanje. Član Odjela za medije Matice hrvatske, Organizacijskog odbora Komunikološke škole, Hrvatskoga politološkog društva te tajnik Hrvatskoga komunikacijskog društva.

MATILDA KOLIĆ STANIĆ

Na klasičnoj gimnaziji u Pazinu maturirala 1998. Godine 2004. diplomirala na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Pohadala Pontificia Università della Santa Croce i Facoltà di Comunicazione Sociale Istituzionale. Magistrirala u lipnju 2007.

Od 2007. voditeljica je Ureda za odnose s javnošću Zagrebačke nadbiskupije u Zagrebu i nastavnica na izbornom kolegiju Po-

vijest odnosa s javnošću na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu, gdje od 2008. predaje i na izbornom kolegiju Odnosi s medijima.

Značajna je njezina aktivnost u medijima: Radio Istra, Pazin (1996-2002); Informativna katolička agencija (IKA), Zagreb (2001-2002); Katolički tjednik *Glas Koncila*, Zagreb (od 2002); Tiskovni Ured Svete Stolice, Vatikan (2005); Deutsche Welle u Bonn (2005).

Sudjelovala na nizu simpozija: *Poetica e Cristianesimo: il ritorno a casa* (Rim, 2005); *Gli uffici stampa delle diocesi e delle conferenze episcopali* (Rim, 2006); *Poetica e Cristianesimo: Mimesi, verità, fiction. Ripensare l'arte sulla scia della Poetica di Aristotele* (Rim, 2007); međunarodni simpozij za glasnogovornike *Church communication & the culture of controversy* (Rim, 2008), te u organizaciji tečaja za novinare koji prate događaje iz života Crkve *Questioni di attualità giornalistica sulla Chiesa Cattolica* (Rim, 2008).

DANIJE L LABAŠ

Teološki studij završio 1990. na Papinskom sveučilištu Gregorijana u Rimu. Doktorat iz komunikacijskih znanosti i masovnih medija postigao na Fakultetu znanosti društvene komunikacije Papinskog sveučilišta Salezijana u Rimu 1997.

Od 1. studenog 1996. radio kao zamjenik direktora u Informativnoj katoličkoj agenciji – Zagreb te kratko bio i prvi glavni urednik informativne redakcije Hrvatskoga katoličkog radija. Od 1998. do 2007. radio kao novinar i urednik u *Glasi Koncila*.

Akadske godine 1997/98. započeo s predavanjima na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu na Studiju novinarstva, predmet Novinarska etika. Od akademske godine 2003/2004. predaje i kolegij Osnove komunikologije. Od 2007. pročelnik Odjela za komunikologiju na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu.

Novinarska etika i cinizam novinara

Poznati novinari i medijski analitičari neprestano upozoravaju na sve očitiju eroziju profesije i profesionalnosti u hrvatskom novinarstvu te zapostavljanje ili čak potpuni gubitak etike. No, umjesto dijaloga o tome stanju, svjedoci smo netolerantnih monologa. Sve je očitije usmjerenje medija na senzaciju, skandal, zamagljene činjenice ili izmišljene događaje. Donosi li to ikakvu štetu hrvatskom novinarstvu i novinarima, i koliko je cinično da iz novinarskih, uredničkih i izdavačkih krugova proistječe floskula kako upravo *to* traži publika? Postaju li, prema tome ključu, mediji *poštanski sandučić* u koji svatko može ubaciti svoje smeće, skrivajući se iza *slobode informiranja i prava javnosti da zna* i pretvarajući publiku zapravo u pajace bez imalo pameti?

Ako je suditi po nekim hrvatskim medijima, u svijetu i domovini ne događa se ništa osim seksualnih skandala bogatih i slavnihi, a cijeli je svijet velika estrada prepuna senzacija i *ekskluziva*.

Ako su stručnjaci otkrili takvo nedopustivo stanje medija i na njega upozorili javnost, obija li se to o glavu *idejnim začetnicima* takvog novinarstva? Koristi li publika – gledateljstvo, slušateljstvo, čitateljstvo – manje medije jer znaju da ih zasipaju žestokim senzacionalizmom i žutilom?

Na prvi se pogled čini da publika ne prati mišljenje stručnjaka, a stvarnost ih čak i opovrgava. Zašto? Zato što su najprodavanije novine one koje *dižu najviše prašine*; najgledanije emisije one koje su dovoljno *pikantne*; zato što istraživanja (pa i obične ankete) pokazuju što ljudi čitaju, slušaju, gledaju. Osim toga, i na kiosku i sami vidimo što ljudi kupuju. Njih ne brine tko *kroti* medije – vlasnici, oglašivači ili političari. Publiku ne brine toliko jesu li mediji neovisni i koliko, ima li u medijima istraživačkog duha ili nema. Ne zanima ih previše ni koliko morala niti koliko etike imaju novinari. Na kraju krajeva, njihova autonomija u izboru medija pruža im mogućnost da ostvare i svoje pravo na informiranje. Mentalitet današnjega čovjeka ne dopušta da izvor morala i moralnih vrednota bude netko ili nešto izvan čovjeka, izvan njegove svijesti.

Tako mi čini se kako o etici u javnome komuniciranju, a samim time i u medijima, *kabinetski* razmišljaju predavači novinarske etike i stručnjaci, filozofi i *ozbiljniji* novinari, psiholozi, sociolozi i teolozi... Zapravo, svi oni koji bi – gotovo u grču – htjeli pokazati da nešto ne valja, da se nešto mora promijeniti. A kao da nitko ne zna i ne može stati na kraj novinarskom cinizmu koji tvrdi: Što publika traži, to i dobije...

BRANKO LOVRIĆ

Od 1968. do 1970. studirao na Fakultetu elektrotehnike i računarstva te na Ekonomskom fakultetu (Međunarodna trgovina) Sveučilišta u Zagrebu. Godine 1976. diplomirao na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Kao novinar u Večernjem listu radi od 1972, gdje 1988. postaje zamjenik glavnog urednika. Tu dužnost obnaša do 1990. Od 1991. do 2002. predsjednik je uprave Večernjeg lista, najtiražnijih hrvatskih dnevnih novina s prosječnom dnevnom nakladom od 160 tisuća primjeraka. Tijekom njegovoga mandata predsjednika uprave Večernji je list kompjuterizirao sve odjele, izgradio nove tiskare i uveo tiskanje u boji na hrvatsku novinsku scenu. U tom razdoblju tvrtka je privatizirana i prodana korporaciji *Styria*. Bio je član nadzornih odbora mnogih tvrtki: od 1993. do 2002. u tvrtki *Vekon*, zatim u agenciji za oglašavanje *EP64*, u tvornici za proizvodnju hotelskog namještaja *PIN*, te u *Tisku*, najvećem hrvatskom distributeru novina i časopisa. Također je suosnivač i nekadašnji predsjednik (1991 – 1992) *Lions kluba Zagreb*, neprofitne svjetske organizacije posvećene humanitarnom radu. Devet je godina (1992 – 2000) bio predsjednik *CROMA*, hrvatske udruge menadžera, te član *CEC*-a, europske udruge menadžera.

Od 2002. do danas predsjednik je uprave u savjetodavnoj tvrtki *Symbiosis*, te član Nadzornog odbora Večernjeg lista. Od 2007. pročelnik je Odjela za medije Matice hrvatske. Govori engleski i njemački jezik.

DARKO LOVRIĆ

Diplomirao ekonomiju na Ekonomskom Fakultetu u Zagrebu 2003. i psihologiju na Warwick University 2006. Magistrirao 2009. na Futures Studies, University of Houston.

Od 2000 – 2007. asistent u Školi za osobni i organizacijski razvoj (Sentia). Radio kao poslovni analitičar za Goldman Sachs 2006 – 2008. (London/Zurich). Trenutno radi kao konzultant za ljudski kapital za Deloitte Consulting (Zurich).

Govori, engleski i njemački jezik.

ZORISLAV LUKIĆ

Diplomirao povijest i etnologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1984.

Godine 1985. zaposlio se u Historijskom arhivu u Karlovcu, i tamo radio do kraja 1989. Obradivao građu Kraljevske kotarske oblasti s kraja 19. i početka 20. stoljeća.

Prvoga siječnja 1990. zaposlio se u Tajništvu Hrvatske socijalno liberalne stranke i tamo radio do veljače 1995. Obavljao poslove tajnika za organizaciju i članstvo te pomoćnika glavnoga tajnika za organizacijske poslove.

Od veljače 1995. do kraja 1996. radi u Gradskoj knjižnici u Zagrebu, i to u informativnoj službi, odjelu za klasifikaciju i odjelu katalogizacije. U veljači 1996. priredio izložbu koja je bila postavljena u Gradskoj knjižnici u povodu stote obljetnice smrti Ante Starčevića.

Od siječnja 1997. zaposlen u Matici hrvatskoj – do 1999. na mjestu tajnika za članstvo, od 1999. do 2002. kao poslovni tajnik, a u lipnju 2002. izabran za glavnoga tajnika. Od važnijih proje-

kata Matice hrvatske u čijem je pokretanju i održavanju sudjelovao ističu se: *Hrvatski pravopis MH* (u kojem je bio tajnik projekta), ciklus od šest znanstvenih skupova *Hrvatska u XX. stoljeću*, glazbeni ciklus *Mladi glazbenici u MH*, *Komunikološka škola MH*, *Gospodarski susreti MH* i *Salon MH*.

Kultura u hrvatskim medijima

Kakav je položaj kultura na hrvatskim internetskim portalima? Može li kultura zauzeti bolji prostor u medijima, i zašto je na perifernim stranicama? Koliko su za marginalni položaj kulture krivi njezini lideri? Bi li mediji i kultura mogli zajedničkim akcijama nastupati prema sponzorima?

FRANJO MALETIĆ

Doktor znanosti iz područja informacijskih i komunikacijskih znanosti. Diplomirao na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Poslijediplomski studij pohađao na Pravnom i Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je i doktorirao obranivši doktorski rad pod naslovom *Informacijsko modeliranje razvoja novinske industrije u digitalnoj eri*.

U proteklom razdoblju radnu karijeru ostvaruje na rukovodećim poslovima kao direktor u brojnim tvrtkama u zemlji i inozemstvu (Kanada).

Od 2004. zaposlen u Vjesniku, gdje radi na poslovima upravljanja kao direktor tvrtke. Od početka 2007. suradnik u Europskom centru za napredna i sustavna istraživanja (ECNSI).

Obnaša dužnosti u nadzornim odborima tvrtki Podravka, Tisak i u Hrvatskoj matici iseljenika.

Osim uredništva niza stručnih i znanstvenih knjiga samostalni autor i koautor istraživačkih monografija: *Who is Who in Croatia* (1993.), *Tko je tko u Hrvatskom gospodarstvu* (1994.), *Tko je tko u Hrvatskom gospodarstvu 2* (1995.), *Hrvatski prezimenik I, II, III.* (2008.)

U suautorstvu i samostalno objavio više znanstvenih radova s međunarodnom recenzijom s područja informacijskih sustava. Sudionik brojnih znanstvenih i stručnih skupova o informacijskim i grafičkim sustavima. Živi i radi u Zagrebu.

Sudbina hrvatskog tiska

Posljednjih godina svjedočimo brojnim proturječnim izjavama i prosudbama o budućnosti hrvatskih tiskovina. Ocjene iznesene u javnosti najčešće se ne temelje na cjelovitim i sustavnim znanstvenim istraživanjima, nego na različitim anketama. Riječ je zapravo o percepciji čitatelja, slušatelja ili gledatelja, istrgnutoj iz cjelovitog konteksta medijske stvarnosti.

Obrada informacija i proizvodnja medijskog sadržaja danas je nezamisliva bez povećane upotrebe informacijsko komunikacijskih tehnologija. Budućnost tiskanih medija u digitalnoj eri, kao dijela masovnih medija koje zahvaća sveopća promjena, nemoguće je stoga analizirati i ocjenjivati bez uvida u trendove koji zahvaćaju medije u cjelini.

Teorijska i praktična određenja novinske industrije kao jedne od platformi distribucije informacije putem tiskovine te trendovi koji određuju današnje stanje ukazuju da su tiskani mediji i novinska industrija okruženi ostalim medijima u usporedbi s kojima tiskovine zaostaju u prilagodavanju novonastalim socijalnim, kulturnim, ekonomskim i političkim promjenama.

Poveznica koja novinsku industriju veže za nove medije pitanje je interakcije materijalnih i informacijskih tijekova, analiza proizvodnje informacija te prenošenje u tiskovni ili digitalni zapis. U tom sučelju starog i novog medija nalaze se odgovori o budućnosti novinskih tiskovina.

U povijesti, pa sve do danas, pojava novoga medija nije istisnula stari. Pojavom radija nisu nestale novine (iako je takvih prognoza bilo), pojavom televizije nije nestao radio, no još nije sigurno što će se zbiti s pojavom interneta.

Digitalizacija svih podataka prvi je puta u povijesti kulture čovječanstva omogućila povezivanje svih medija koji nešto prikazuju (slika, film, video, radio, novine). Time novi mediji nisu potisnuli stare nego su ih uključili u višefunkcionalne sklopove.

Unatoč nekim procjenama (F.Mayer [2005] je izjavio da »novine nestaju, 2043. imat ćemo za dnjeg čitatelja novina« ili izjava Steve Ballmera [2008] »za deset godina nestat će svi mediji osim interneta«) novi mediji nisu smrtna opasnost za tiskane medije.

Tiskani mediji suočavaju se pod pritiskom promjena s novim pozicioniranjem i promišljanjem o vlastitim specifičnim prednostima, baš kao u doba pojave radija i televizije.

Iako je stanje u hrvatskim tiskanim medijima po svim kriterijima uspješnosti ušlo u krizu, novine nisu nestale. Hrvatska u posljednjih dvadesetak godina nema nijedno cjelovito istraživanje o tiskanim medijima, njihovim nakladama, kvaliteti sadržaja čitalačkim preferencijama, vjerodostojnosti, društvenom utjecaju – moći, profitabilnosti i dr.

U trenutku kada marketinški novac prestane osiguravati sadašnju razinu prihoda hrvatska novinska industrija ući će u još složeniju fazu. Povećanja cijena novina i časopisa neće biti učinkovit model, operativni troškovi su već racionalizirani i neće se dalje moći smanjivati. Izlaz za hrvatske tiskovne medije bit će u daljnjoj konvergenciji medija, spajanju i preuzimanju.

Izlaz nije u pretvaranju u platforme oglašivačke industrije te dilere tuđih proizvoda, (CD, DVD, knjiga i ostalih proizvoda). No, neki to ipak čine zatvarajući oči pred temeljnim zadaćama i mogućnostima svog razvoja.

Kakvi su sadržajno hrvatski mediji danas? Dojučerašnji modeli novina, *nešto za svakog* ili *jedne novine za sve*, koji su nastali kad su novine postajale masovni medij, postupno će nestajati. Novine budućnosti biti će kvalitetnije sadržajem. Sva iskustva na području proizvodnje sadržaja, obrade i vrijednosne selekcije informacija bit će izvori stvaranja novih vrijednosti i put do novih čitatelja.

Medij koji je suočen s nestankom mora poraditi na povećanju svoje uloge u društvu i na isticanju svojih temeljnih tradicijskih vrijednosti i komparativnih prednosti.

Tiskani medij kao klasičan ima mnoštvo prednosti (posjeduje nezamjenjivu kvalitetu materijala, služi redukciji kompleksnosti te daje utjehu preglednosti) te je ujedno i metaforička pomoć u navigaciji informacijskim prostorom.

Tiskovine, novine kao prethodnica opće globalizacije (prodaja informacija – vijesti putem novinskih agencija), danas opstanak traže u globalnoj ekspanziji i novim integracijama.

Budućnost hrvatskih tiskanih medija (do jučer monomedij) zamijenit će multimedijiska, dinamična organizacija i iz proizvoda prerasti u digitalnu uslugu. Bit će to nova usluga na temeljima starog brenda kojoj će se moći pristupiti s bilo kojeg mjesta, oblikovana u horizontalnoj strukturi tvrtke koja će postati čvorište vijesti, informacija i znanja.

Hrvatski medijski nakladnik tiskovina koji ne uspije u tom procesu nestat će s medijske scene.

ANTO MIKIĆ

Maturirao 1991. na Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. 1999. diplomirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu od 2007. pohađa poslijediplomski doktorski studij hrvatske kulture.

Kao novinar radio i surađivao u brojnim publikacijama (od 1992. *Glas Koncila, Kana, Pomak*; 1995-1999. suradnik i novinar Informativne katoličke agencije; 1995-1998. novinar i kolumnist u prilogu *Dom i svijet* inozemnog izdanja *Vječernjeg lista*). Na televiziji radio kao suradnik u emisije *In medias res* (OTV, 1993-1995), a na radiju kao novinar-urednik u Informativnom programu Hrvatskog katoličkog radija (1997-1999), gdje od 1999. djeluje kao glavni urednik i urednik Informativnog programa.

Član je Hrvatskog društva katoličkih novinara (od 1994), Hrvatskog novinarskog društva (od 2000), Upravnog odbora Akademije za politički razvoj (od 2005) i Odjela za medije Matice hrvatske (od 2007).

Služi se engleskim, njemačkim i talijanskim jezikom.

NENAD PRELOG

Diplomirao sociologiju i filozofiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, magistrirao na University of Michigan (Ann Arbor) iz područja zaštite okoline, doktorirao na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu s temom Informacijski aspekti upravljanja okolinom, te pohađao postdoktorski studij na University of California u Los Angelesu.

Predavao na desetak sveučilišta i škola u Hrvatskoj i u svijetu. Bio voditelj poslijediplomskog studija Informacijskih znanosti. U Referalnom centru Sveučilišta u Zagrebu radio kao voditelj odjela i direktor. U *Leksikografskom zavodu Miroslav Krleža* bio pomoćnik ravnatelja i predsjednik znanstvenog vijeća. Bio član Matičnog povjerenstva informacijskih znanosti (tri mandata), voditelj niza znanstvenih projekata i recenzent većeg broja knjiga, projekata i sl. Koordinirao rad na prvim elektroničkim publikacijama u Hrvatskoj. Osnivač i dugogodišnji predsjednik Hrvatsko-američkog društva, osnivač i predsjednik Hrvatskog društva za promicanje informatičkog obrazovanja te Instituta za nove medije i elektroničku demokraciju. Od 1995. direktor godišnje konferencije u Dubrovniku *Informacijska tehnologija i novinarstvo*. Utemeljio i vodio godišnji skup *Računalo u školi* posvećen informatizaciji obrazovanja. Sudjelovao na stotinjak međunarodnih konferencija i drugih skupova s prijavljenim ili pozvanim izlaganjima. Bio veleposlanik RH u Republici Irskoj 2003 – 2006.

Zaposlen u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija (ministar savjetnik) i na Studiju novinarstva Fakulteta političkih znanosti (redoviti profesor).

Predaje ili je predavao sljedeće kolegije: Novi mediji, *Online* – novinarstvo, Novinarska informatika, Cyberpolitika, Identitet i Komunikacijske inovacije, Informacijski menadžment lokalne zajednice, Odnosi s javnošću i novi mediji, Informacijsko dokumentacijsko komunikacijski sustavi, Prezentacija informacija, Multimedijski sustavi u organizacijama, informatizacija uredskog poslovanja, Teorija informacija i komunikacija, Uvod u znanstveni rad.

Član Strateškog vijeća UN-GAID (United Nations Global Alliance for ICT and Development) i Vijeća eksperata ICWFD (International Commission on Workforce Development), te dobitnik niza priznanja (Plaketa za razvoj informatike, Povelja za zaštitu čovjekove okoline, Nagrada grada Zagreba i dr). Dvaput dobitnik Fulbrightove stipendije.

Konvergenција medija i medijska industrija

Sinergijski efekti kombiniranja različitih medija, platformi, načina prezentacije informacija i sadržaja dovode do sve veće digitalne konvergenije. Temeljna je ideja da više različitih usluga, proizvoda ili sadržaja zajedno donose nova poboljšanja ili prednosti. Redovito kao rezultat nastaju: globalizacije i koncentracije (sve manji broj kompanija ima u vlasništvu sve više medija) digitalizacije (univerzalni oblik pogodan za prijenos i primjene u različitim medijima) deregulacije (pojedine kompanije mogu posjedovati više tipova medija, prijenosnici postaju vlasnici sadržaja).

Što omogućuje konvergenciju?

U središtu su toga globalnog procesa mreže koje se zasnivaju na IP-u, a internet je postao najjači čimbenik koji predvodi postupak konvergenije, uglavnom zbog činjenice što je taj protokol postao zajednički standard koji se primjenjuje s većinom novih pa i postojećih usluga. Sve je češće brisanje granica između *tradicionalnih* funkcija pojedinih uređaja (npr. telefon s kamerom, fotoaparatom s mikrofonom, platforme za igre...), ali i između (prije) raznorodnih sadržaja: *infotainment* kao spoj informacija i zabave.

Neke su posljedice konvergenije: informacija se tretira kao bilo koji drugi proizvod, ideja medija kao javnoga servisa pada u zaborav, sve je veća koncentracija – posebno vertikalna integracija, a prevladava se problem raznih formata zapisa.

U teoriji navode se tri tipa tehnoloških promjena:

Tranzicijske tehnologije – mijenjaju način na koji se sadržaji obrađuju, prenose ili primjenjuju (uz punu pomoć industrije) – *Primjeri: HDTV, print on demand;*

Transformativne tehnologije – mijenjaju istovremeno i sadržaj (a industrija prati razvoj) – *primjeri: povećanje kapaciteta prijenosa (npr. ASDL), multimedij, mobilni uređaji;*

Razarane tehnologije – mijenjaju temeljni poslovni model (bez potpore industrije, protivno njihovom interesu) – primjeri: kolaborativni mediji, TiVo, Napster.

Postoje razni novi pristupi kolaboraciji, npr. stranice koje pružaju mogućnost svakomu da izrazi svoje mišljenje, postane autor (izvjestitelj/novinar), a pune ih, održavaju i uređuju čitatelji/autori (Web 2.0). Granice između *publike* i autora sve više blijede i često postaju nevidljive, a Web 2.0 je kružni proces razmjene informacija između izvora (*proizvođača*) i korisnika (*publike*) u svrhu što obuhvatnijeg povezivanja i uspostavljanja kredibilitnosti

Dosadašnji je model u krizi zbog nepovjerenja u masovne medije, tehnološkog razvoja i mogućnosti interneta, globalizacije i težnje mobilnosti. Cijena prijenosa informacije postaje nebitna.

Četiri su najvažnija problema: pronalaženje informacija (prevelika produkcija, čega nema na Googleu...); pohrana i zaštita (izbor za digitalizaciju); autorska prava (novine – vijest se rabe poslije, knjige u digitalnom obliku); kako naplatiti (digitalnu) informaciju.

Budućnost?

Budućnost je stigla, jedino još nije jednako raspodijeljena (W. Gipson). Traženje novoga lanca od autora do publike i natrag, konvergencija medija ali i postojanje usporednih svjetova, nepredvidivost tehnološkog razvoja, Veliki Brat.

FRANJO SINKOVIĆ

Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 1975. diplomirao povijest umjetnosti i talijanski jezik i književnost, a 1983-1984. na Ekonomskom fakultetu polazio poslijediplomski studij menadžmenta.

Radio kao profesor Škole stranih jezika u Varšavskoj ulici u Zagrebu (1975-1982), direktor spomenute škole (1982-1989), direktor Zagrebačke poslovne škole (1990-1995), direktor Veltrade-a (1995-2003), izvršni direktor u Generalturistu d.o.o. Zagreb (2003-2005).

Od 2006. je izvršni direktor Sektora marketinga i prodaje u Hrvatskoj poštanskoj banci u Zagrebu.

Marketinško pozicioniranje banke u nacionalnom vlasništvu

Nakon što je gotovo cjelokupan bankarski nacionalni sustav prodan stranim bankama, ponovno je osviještena zamisao o potrebi postojanja jake banke u nacionalnom vlasništvu. U predavanju će biti predstavljen navedeni projekt s posebnim osvrtom na ulogu marketinga u tom procesu.

BOŽO SKOKO

Viši asistent na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, gdje predaje kolegije iz odnosa s javnošću. Jedan od vodećih hrvatskih stručnjaka za odnose s javnošću u praksi. Područja su njegovih istraživanja: komuniciranje, promocija, međunarodni odnosi te problematika hrvatskog identiteta i imidža.

Doktorirao međunarodne odnose s javnošću. Usavršavao se u zemlji i inozemstvu iz odnosa s javnošću i upravljanja komuniciranjem. Objavio niz znanstvenih i stručnih radova s područja međunarodnih odnosa, odnosa s javnošću i promocije te prvu knjigu posvećenu problematici hrvatskoga identiteta i imidža *Hrvatska – identitet, image, promocija* (Školska knjiga, 2004. i 2005). Autor je i *Priručnika za razumijevanje odnosa s javnošću* (Millenium promocija, 2006).

Gost predavač na Diplomatskoj akademiji Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske te na nekoliko poslovnih škola.

Radio kao novinar i urednik na Hrvatskoj televiziji te dopisnik Federalne televizije iz Bosne i Hercegovine. Kao direktor, a poslije savjetnik agencije za odnose s javnošću (Millenium promocija) vodio mnogobrojne projekte odnosa s javnošću te savjetovao menadžere, političke dužnosnike, korporacije i institucije u Hrvatskoj i susjednim zemljama, uključujući i Delegaciju Europske komisije u Hrvatskoj.

ANTE STAMAĆ

Gimnaziju i srednju glazbenu školu polazio u Zadru i Zagrebu. Diplomirao 1963. na Filozofskom fakultetu Zagrebačkog sveučilišta komparativnu književnost i engleski jezik. Magistrirao na istom fakultetu komparatističkom radnjom o Tinu Ujeviću 1970. te doktorirao disertacijom o teoriji metafore 1978. Između 1963. i 1969. studirao muzikologiju i povijest umjetnosti u Ljubljani te filozofiju i germanistiku u Beču. Nakon diplomiranja 1963. zaposlen kao violinist u Operi Hrvatskoga narodnog kazališta te kao glazbeni urednik Muzičkog salona Studentskog centra, kojemu je bio i utemeljitelj. Godine 1971. izabran za znanstvenog asistenta na Katedri za teoriju književnosti u Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta. Od 1978. docent pa izvanredni profesor i voditelj Katedre, 1989. izabran za redovnog profesora. Kao znanstveni savjetnik i profesor u trajnom zvanju umirovljen 2004. Od 2002. redovni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Stipendist Herderove zaklade u Beču 1969. (na prijedlog Marijana Matkovića) te znamenite Humboldtove zaklade 1977/78. u tadašnjem Zapadnom Berlinu i Göttingenu. Mentori su mu bili poznati njemački pjesnik i teoretik književnosti Walter Höllerer te ugledni slavist i komparatist, danas dopisni član HAZU Reinhard Lauer.

Gostujući profesor na Sveučilištu u Oldenburgu 1989. i 1990. Održao brojna predavanja po njemačkim sveučilištima, a kao sveučilišni i književni predavač gostovao i u brojnim drugim europskim zemljama.

U dva navrata (1981 – 1984. te 1991 – 1992) predsjednik Hrvatskoga filološkog društva, a od 1995. do 1999. i predsjednik Društva hrvatskih književnika. Urednik časopisa: *Razlog* (1966 – 1968), *Telegram* (1968 – 1971) te *Croatica* (1989. sve do obustavljanja časopisa 2001. glavni i odgovorni urednik). Danas je glavni urednik časopisa Društva hrvatskih književnika i Školske knjige *Republika*. Zajedno s Milanom Mirićem uređivao znamenitu biblioteku *Razlog*, pokrenuo niz

izdavačkih edicija, priredio djela suvremenih pisaca (Šime Vučetića, Jure Kaštelana, Ivana Kušana, Miroslava Krležu, Dragutina Tadijanovića, Tina Ujevića i dr.).

Objavio više od deset radova s područja znanosti o književnosti, dvanaestak knjiga poezije, nekoliko knjiga s područja esejistike, četiri skupne knjige i mnoge prijevode.

Književni tajnik Matice hrvatske od 2006.

BRANIMIR STANIĆ

Nakon završene opće gimnazije upisao studij novinarstva na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu. Upisao doktorski studij iz komunikoloških znanosti na Sveučilištu u Salzburgu.

Tijekom studija radio kao novinar *Glasa Koncila*, a danas u istoj nakladničkoj kući radi kao urednik mjesečnoga magazina *Prilika*. Na Hrvatskim studijima predaje na trima kolegijima na dodiplomskom i diplomskom studiju. Voditelj komunikacijskih radionica i na Modnom učilištu Profokus u Zagrebu. Od 2002. radi na posebnim projektima u govorničkim školama za darovite srednjoškolce i studente koje organiziraju Hrvatsko filološko društvo i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

Dobitnik nekoliko nagrada, među kojima su: Rektorova nagrada 2003. za rad *Erističke smicalice u govoru najviših hrvatskih političkih dužnosnika*; 2004. dobitnik prve nagrade *Posvećeni život* za mladog novinara koje dodjeljuju Hrvatska unija viših redovničkih poglavarica i Hrvatska konferencija viših redovničkih poglavara. Tijekom srednje škole i prvih godina studija pobijedio na nekoliko natjecanja iz govorništva, a 1999. Ogranak Matice hrvatske u Slavonskom Brodu nagradio ga je za najbolji maturalni rad.

Umijeće retorike

Retorika je alat. Hladno oruđe, verbalno dakako, koje u rukama dobroga čovjeka može činiti dobre, čudesne stvari, velika djela za čovjeka i čovječanstvo; uz pomoć retorike moguće je zaustavljati ratove, spašavati pravednike na sudu, rušiti totalitarne sustave... S druge strane, u rukama nečasna čovjeka taj isti alat može biti poguban, jer najvećim sukobima prethodili su također nekakvi govori nakon kojih se pucalo u nevine; koliko je samo pravednika optuženo na sudu nakon što je nečasna optužba porotu retorički obradila; koliko su totalitarni režimi smrti prosijali prodavajući uzništvo pod slobodu...

No retorika nije umijeće pridržano samo za velike svjetske pozornice. Ona je svakodnevna i u svakome, od kioska do fakulteta. U učeniku i nastavniku, studentu i profesoru, djetetu i roditelju, potrošaču i korporaciji, novinaru i ministru. Ona je prisutna koliko i komunikacija ljudi jednih s drugima. Njezino je glavno poslanje, od antike do danas, učiti kako treba (javno) govoriti, ispravno razmišljati, služiti se tehnikama kreativnoga mišljenja, debatirati, pregovarati, obraniti se od smicalica... Ona k tomu doista uči ljude ispunjavati osjećajima, dobrotom i ljepotom, prizivajući argumente poštenja, pravičnosti, ljepote i dobrote, upozorava čovjeka da ta svojstva u sebi ima.

Kako razviti (veliko) retoričko umijeće? Koji je recept za vrsnost u govorništvu? Najlakše bi, dakako, bilo ponuditi nekoliko trikova, figura, *štoseva* kojima govornik začas osvoji publiku. U temelju retoričkoga umijeća, međutim, nisu ni velike kićene figure, ni snažan glas od kojega se brda tresu. Naprotiv, u temelju dobra govorništvu zapravo je vrlo jednostavna misao, obična ideja izrečena u tvrdnji čistoj i stilski neobojenoj. Iz te tvrdnje potom izrastaju argumenti, na nju se lijepo figure, i kao kruna dolazi dobra izvedba. No najprije valja doći do te jednostavne misli, stava. Predavanje *umijeće retorike* potraga je za tom misli, za temeljom na kojem se gradi čvrsta argumentacijska struktura.

IVICA ŠOLA

U Đakovu završio osnovnu i srednju školu. Diplomirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu (Teologija u Đakovu). Na Papinskom lateranskom sveučilištu u Rimu (Accademia Alfonsiana) specijalizirao moralnu teologiju s temom iz filozofije Martina Bubera i Emmanuela Levinasa. Na Teološkom fakultetu u Đakovu predavao Socijalnu etiku, a na Institutu za teološku kulturu laika u Osijeku i Fenomenologiju religije. Kao predavač i korelator sudionik više domaćih i inozemnih simpozija (Cadenabbia, Prag, Đakovo...), a pripadne intervente objavljivao u domaćim i stranim publikacijama (*Diacovensia*, zbornik Papinskog vijeće za kulturu *Cultures et foi*, itd.). Kao gost predavač povremeno predaje na fakultetima.

Suradnik europskih demokršćanskih zaklada i autor knjige eseja *Teološka bilježnica. Svijet kroz teološke oči*. Zaposlen u dnevnom listu *Glas Slavonije* kao komentator.

ANDRIJA TUNJIĆ

Nakon mature u Brčkom u Zagrebu studirao i apsolvirao ekonomiju na Fakultetu ekonomskih znanosti te 1979. diplomirao glumu na AFKTV, današnjoj Akademiji dramskih umjetnosti. Kao student glume nastupio u većini zagrebačkih kazališta: Gaveli, HNK-u, ITD-u, Kazalištu Trešnja te snimio nekoliko filmova i serija. Poslije odluzenja vojnog roka zaposlio se kao glumac u Dubrovačkom kazalištu, koje je poslije nazvano Kazalište Marina Držića, gdje je odigrao mnoge uloge, glavne i do glavnih. Osim rada u matičnom kazalištu nastupio je na Dubrovačkim ljetnim igrama, u kazalištima u Varaždinu i Banjoj Luci te snimio nekoliko filmova. Za vrijeme rada u dubrovačkom kazalištu bio je i član Vijeća igara te je radio kao novinar u redakciji kulture Dubrovačkog radija. S početkom rata preselio se u Zagreb, bio je dragovoljac Domovinskog rata, a onda ratni reporter s ratišta u Bosni i Hercegovini

i Hrvatskoj. Ratno novinarsko iskustvo poslije je preraslo u profesionalno bavljenje novinarstvom i stalnim zaposlenjem u zagrebačkom *Vjesniku*, odakle je u proljeće 2008. došao za zamjenika glavnog urednika, a od početka 2009. je glavni urednik *Vijenca*.

U novinama pisao sve novinarske forme – reportaže, razgovore, intervjuje, osvrte, kritike, komentare, teme – radio u unutarnjoj, vanjskoj i kulturnoj rubrici. U posljednjih nekoliko godina pisao kazališne kritike.

Osim objavljivanja tekstova u raznim dnevnim i tjednim novinama objavljivao eseje, poeziju i kritike po časopisima. Do sada objavio dvije knjige: *Boja smrti* i *Razgovori u Hrvatskoj, identitet ili kaos*.

JERKO VALKOVIĆ

Nakon završene osnovne škole u Vrbniku, klasične gimnazije u Zadrugu te studija teologije u Rijeci i Zagrebu (na KBF-u), upisuje studij komunikologije na Fakultetu znanosti društvene komunikacije (Facolta di scienze della comunicazione sociale) Papinskoga sveučilišta Salezijana u Rimu. Drugi ciklus toga studija završava magisterijem i obranom teze *Teološko-pastoralni problemi u prijenosu obrednosti mise na televiziji. Usporedba situacije u Njemačkoj i Italiji u vremenu od 1985 – 1998*. Nakon toga započinje drugu specijalizaciju iz moralne teologije na rimskom učilištu Afloresijana, gdje je magistrirao s temom *Moralna odgovornost prema masovim medijima u naučavanju pape Pavla VI. i Ivana Pavla II.* U siječnju 2003. obranio je disertaciju *Etika u promidžbi. Temeljni kriteriji prema crkvenom učiteljstvu*.

Od jeseni 2003. predaje na Teologiji u Rijeci, područnom studiju KBF-a u Zagrebu. U znanstvenom radu bavi se osobito temama vezanim uz medije, socijalnu etiku odnosno socijalni nauk Crkve.

Organizacija medijskog prostora prema načelu supsidijarnosti

Djelovanje medija kao i cjelokupni medijski prostor u današnjem društvu nije moguće promatrati kao zasebno područje života koje bi se ravvalo prema vlastitim pravilima. Previranja i krize koje proživljavaju današnja društva u raznim područjima duboko se osjećaju i na medijskom prostoru. Globalizacijski procesi, pitanja (pre)raspodjele moći, uloga civilnoga društva, osjećaj bespomoćnosti kao i pitanja vezana uz slobodu i mogućnosti sudjelovanja građana u javnom životu doživljavaju se kao aktualni izazovi ovoga trenutka.

Autor, promatrajući mnoge europske države koje su u raznim područjima života krenule putem usvajanja načela supsidijarnosti (kako u njihovu unutardržavnom i društvenom uređenju tako i u odnosima s međunarodnom zajednicom, napose Europskom Unijom), promišlja mogućnost primjene i organiziranja medijskoga prostora prema spomenutom načelu. Načelo supsidijarnosti, kako se često znade shvaćati, ne ograničava se samo na poštivanje kompetencija institucija u jednom hijerarhijskom poretku, već supsidijarno djelovanje podrazumijeva i suradnju na *horizontalnoj* razini odnosno suradnju između raznih ustanova unutar jednoga društva. Kao društveno-etički princip, supsidijarnost usmjerava na razvijanje odnosa između osoba odnosno unutar društva i pretpostavlja antropološku osnovu u čijem temelju stoji ljudska osoba promatrana u odnosu na opće dobro. Govor o supsidijarnosti treba nužno povezivati s govorom o ljudskim pravima.

Promišljanje o organiziranju medijskoga prostora u središte stavlja građanina, ali ne kao medijskog *konzumenta* (potrošača), nego kao subjekt od koga započinje komunikacija i koji treba biti u središtu djelovanja medija. Na taj se način nameće potreba vrednovanja načina komuniciranja, same informacije koja neće biti shvaćena (samo) kao proizvod-ropa na medijskom tržištu nego treba imati drugačije značenje. Posebno hitnom u naše vrijeme doživljava se potreba promišljanja prostora javnosti i procesa oblikovanja javnoga mnijenja jer se tu snažno osjećaju najrazličitiji utjecaji: ekonomski, politički, ideološki... Primjena načela supsidijarnosti potiče isto tako na definiranje pojma *publike*, mogućnosti komuniciranja jer se, zahvaljujući novim tehnologijama, danas otvaraju i novi načini komuniciranja i s tim povezani načini sudjelovanja u životu društva, pri čemu je važno imati u vidu prisutnost i djelovanje medija na nacionalnoj odnosno lokalnoj razini.

Na supsidijarni način shvaćati i organizirati medijski prostor znači pridavati svim društvenim odnosima značenje izvornosti, shvatiti ih kao nešto što je čovjeku izvorno, a ne samo plod ustupaka više instance. Danas se uočava veća potreba za oživljavanjem toga načela promatrana ponajprije u njegovoj promotivnoj i horizontalnoj dimenziji, što donekle u drugi plan stavlja hijerarhijsku i defenzivnu dimenziju, a promocija građanina i civilnih udruga nezaobilazan je put ostvarenja toga načela na svim društvenim razinama.

IGOR VIDAČAK

Diplomirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, magistrirao na College of Europe Natolin/Bruges, a doktorirao na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu. Završio jednogodišnji stručni diplomatski studij na Diplomatskoj akademiji Ministarstva vanjskih poslova, te sudjelovao u nizu drugih programa stručnog usavršavanja u zemlji i inozemstvu.

Od ožujka 2007. predstojnik je Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Prije toga radio je šest godina u Institutu za međunarodne odnose, u Odjelu europskih integracija.

Od 2006. suradnik Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu kao voditelj seminara u okviru kolegija Procesi europske integracije, Politička teorija europske integracije te Politički sustav Europske unije.

Područja njegova istraživanja su interesna reprezentacija i lobiranje u proširenoj Europskoj uniji, uloga civilnog društva u procesima odlučivanja u Uniji te utjecaj pristupanja EU na strukture vladavine i paradigme kreiranja javnih politika u tranzicijskim zemljama.

Samostalno vodio odnosno sudjelovao u provedbi desetak domaćih i stranih istraživačkih projekata s područja europskih integracija. Autor je nastavne jedinice »*Interesna reprezentacija u*

proširenoj Europskoj uniji« u sklopu Mreže izvrsnosti EU CONSENT koja okuplja pedesetak europskih instituta i provodi se uz potporu Šestog istraživačkog programa Europske komisije.

Napisao niz članaka u domaćim i stranim publikacijama o procesima europske integracije, te objavio prvu knjigu u Hrvatskoj na temu lobiranja *Lobiranje – Interesne skupine i kanali utjecaja u EU*.

Profesionalno lobiranje u suvremenim demokracijama (predavanje) Metode i strategije lobiranja (radionica)

Profesionalno lobiranje sastavni je i nezaobilazni dio političkih procesa u suvremenim demokracijama. Predavanje će biti usmjereno na upoznavanje polaznika s osnovnim informacijama o tradiciji i praksi lobiranja u SAD i EU te najnovijim trendovima regulacije lobiranja u europskim zemljama. Radionica će pružiti prigodu za usvajanje temeljnih metoda i tehnika profesionalnog lobiranja s konkretnim slučajevima i primjerima iz prakse, te razradom lobističke strategije primjenjive na različita okruženja.

JASNA ZEMLJIĆ

U Zagrebu završila osnovno i dvojezično srednjoškolsko obrazovanje. Godine 1996. upisala američko sveučilište Webster u Beču, smjer Poslovanje s naglaskom na računovodstvo te Međunarodni odnosi, gdje je diplomirala s počastima 1999. Godine 2000. na istom sveučilištu upisala i poslijediplomski studij te 2003. stekla naslov *Master of Business Administration*.

Poslovnu karijeru započela 1999. kao financijska asistentica direktora u UN-ovoj organizaciji CTBTO (*Organizacija za provođenje ugovora o cjelovitoj zabrani nuklearnih proba*) sa sjedištem u Beču, gdje je radila do 2001. Nakon povratka u Hrvatsku, od lipnja

2001, obavljala dužnost voditeljice *controllinga* u Večernjem listu, pokazavši visoki stupanj odgovornosti, inicijative te iskazavši svoje sposobnosti pri pokretanju Odjela *controllinga*. U lipnju 2004. imenovana direktoricom i članicom Uprave društva Media – Ideja d.o.o., danas 24sata d.o.o., koje je u ožujku 2005. lansiralo danas najčitanije dnevne novine u Hrvatskoj – *24sata*.

Tiskani mediji imaju budućnost

Tisak je u Hrvatskoj i dalje rastuća industrija, i prema rezultatima čitanosti i prema rastu oglašavanja. Najveći doprinos rastu tržišta u posljednje četiri godine dala su *24sata* koja rezultatima (180.000 dnevno prodanih primjeraka i više od 1,200.000 čitatelja dnevno) pokazuju da se diferenciranim i kvalitetnim proizvodom može ostvariti velik uspjeh.

Tiskani mediji zasigurno imaju budućnost, unatoč tome što se nedvojbeno mijenja značenje i uloga medija općenito u društvu. Ključni faktor uspjeha pritom će biti kvalitetan proizvod, jasno osmišljen i pozicioniran u odnosu na publiku, ulaganje u brend i stvaranje navike čitanja u mlade publike, kao oblik ulaganja u budućnost, te sposobnost nakladnika da prate sve izazove koje nameću nove tehnologije. Tisak kao jedini oblik neće moći opstati ako ne postane multimedijски brend i ponudi svoj sadržaj na raznim (elektronskim) platformama. Sva istraživanja pokazuju da tiskani i internetski sadržaji u kombinaciji predstavljaju savršenu nadopunu te da *online* – izdanja znatno ne ugrožavaju opstanak tiska.

IGOR ZIDIĆ

U Splitu završio klasičnu gimnaziju, a u Zagrebu diplomirao komparativnu književnost i povijest umjetnosti.

Od početka šezdesetih godina osniva i uređuje časopise, objavljuje eseje, kritike, polemike, oglede te studije o modernoj hrvatskoj likovnoj umjetnosti. Knjiga *Granica i obostrano (Studije i ogleđi o hrvatskoj umjetnosti XX. stoljeća)* 1996, nakon *Eseja* (1963) i *Tkalca na propubu* (1972), treće je sabiranje te pozamašne, a raspršene građe. U izdanjima hrvatskih, slovenskih, njemačkih, engleskih i američkih nakladnika objavio je niz monografija, među kojima je i *Miljenko Stančić* (1979). Zajedno s Branimirom Donatom priredio je *Antologiju hrvatske fantastične proze i slikarstva* (1975). U zasebnim je svescima tiskao devet zbirki stihova i priredio izbor pjesama Vladimira Nazora (*Sveti lug*, 1975). Priredio je – i uvodnim tekstovima popratio – mnoge izložbe.

Devedesetih predstavlja hrvatsku modernu i suvremenu umjetnost u inozemstvu; rezultat su izložbe *Paesaggio nella pittura moderna croata 1890-1990*, u Milanu (1991); pa hrvatski nastupi na *XLV. Biennalu* u Veneciji (1993) na *5. međunarodnoj izložbi* u Kairu (1994/1995), na *XLVI. Biennalu* u Veneciji (1995) i na *4. Biennalu* u Istanbulu (1995). Izložbu *Grupe trojice* postavio je u Madridu (1994/1995), Zagrebu (1995), Wiesbadenu i Novom Mestu (1996). Veliku suvremenu hrvatsku izložbu (*Nuevo Arte de Croacia*) postavio je 1997. u Santiagu, Valdiviji i Cochabambi, 1998. u Buenos Airesu i (*Nova Arte de Croacia*) São Paulu.

Napisao je niz scenarija ili tekstova za dokumentarne filmove o hrvatskim umjetnicima, interpretirao – u različitim TV emisijama – djela mnogih naših značajnih majstora. Godine 1995. proizvedena je videokaseta s trima filmskim dokumentarnim zapisima na njegove tekstove (*Privaci hrvatskog modernog slikarstva: Vlaho Bukovac – Mato Celestin Medović – Emanuel Vidović*).

Suosnivač i urednik časopisa *Razlog* (1961-1964), *Život umjetnosti* (1966-1970), glavni i odgovorni urednik *Kola* (1968-1971), pokretač *Hrvatskog tjednika* (1971), obnovitelj i urednik *Kola* (1991-1994).

Za knjigu *Eseji* dobio je nagradu *Mladosti* (1964); za knjigu *Strijela od stakla* primio je Nagradu DKH *Tin Ujević* (1986), a za film *Emanuel Vidović, slikar s Bogdanom Žižićem i Goranom Trbuljakom*, *Veliku nagradu zagrebačkog salona* (1989), 2007. *Nagradu grada Zagreba* za dugogodišnje vođenje Moderne galerije.

Od 1989. do 2008. obnašao je dužnost ravnatelja Moderne galerije u Zagrebu.

Za tajnika Matice hrvatske biran je 1966, a od 2002. predsjednik je Matice hrvatske.

DAMIR ZORIĆ

Diplomirao, magistrirao i doktorirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje od 1987. do 1991. radi kao znanstveni asistent. Objavio niz stručnih radova i knjiga. Od 1991. do 2001. obnašao niz dužnosti u tijelima i ustanovama hrvatske Vlade i Hrvatskoga sabora.

Od 2001. poduzetnik u tvrtkama Koncerna Agram. Kao vanjski predavač surađuje na Sveučilištu u Zadru.

Gospodarski tajnik Matice hrvatske od 2006.

SUZANA ŽILIČ FIŠER

Završila studij novinarstva na Fakultetu društvenih znanosti na Sveučilištu u Ljubljani. Poslijediplomski studij političkih znanosti završila na Central European University u Budimpešti, a doktorat pripremala na University of Westminster u Londonu i Sveučilištu u Ljubljani. Docentica na Institutu za medijske komunikacije Fakulteta za elektrotehniku, računarstvo i informatiku Sveučilišta u Mariboru. Nositeljica kolegija Uvod u komuniciranje, Mediji i demokracija, Organizacija audio – vizualne produkcije, Priprema medijskog sadržaja i Medijski i programski žanrovi.

Prije akademske karijere deset godina djelovala u medijskoj produkciji. Kao novinarka i urednica radila u različitim medijskim ustanovama u Sloveniji.

Nakon istraživanja britanskih medija, kojima je posvetila velik dio istraživačkog rada, dvije godine predavala na sveučilištima u Londonu. Njezin istraživački i znanstveni rad obuhvaća područja elektronskih medija, javne televizije, medijskog menadžmenta i audio – vizualne produkcije.

Predsjednica komisije za medije u Ministarstvu kulture Republike Slovenije, koja se bavi pregledom i sufinanciranjem medijskog sadržaja u Sloveniji.

Uloga i mogućnost javne televizije

Medijske institucije suočene su s promjenama koje vladaju u društvu, promjenama koje lansiraju tehnološke, ekonomske i političke snage. To je razlog zbog kojega je menadžment medijskih organizacija iznimno složen proces. Nove menadžmentske prakse odgovor su na pitanje kako napraviti više s manje proračunskog novca na izrazito natjecateljskom tržištu? To je posebno velik izazov za javne televizije, koje su često bile u potpunosti financirane. Danas je javna televizija na dinamičnom medijskom tržištu s globalnim proizvodima i emisijama rađenim prema licen-

ciji. Javna televizija može odgovoriti svojoj ulozi samo nudeći javno dobro i istodobno kvalitetan proizvod za tržište.

Promjena u društvu zahtijeva drukčiju proizvodnju medijskog sadržaja. Iznimno velike promjene zahtijevaju preobrazbu javne televizije, koja u digitalnom svijetu mora proizvesti vrijedan sadržaj. Posebno je važno da u višekanalnom svijetu javna televizija iskoristi svoju komplementarnu ulogu u odnosu na druge, komercijalne medija. Novi menadžment javne televizije zahtijeva nove pristupe u rukovođenju medijima koji se odnose na participaciju, decentralizaciju, menadžment programske sheme i organizacijske promjene. Digitalizacija i promjena medijskoga tržišta zahtijevaju važno razmišljanje o ulozi, moći i razvoju javne televizije. U novom medijskom okruženju javna televizija traži svoj položaj, koji mora biti drukčiji od komercijalnih medija, a istodobno mora nuditi modernu organizaciju i kvalitetan medijski proizvod.

OSTALI

Christoph Mainusch, *predsjednik Uprave RTL Televizije*

Dražen Mavrić, *generalni direktor Nova TV*

Zlatko Mehun, *glasnogovornik Vlade Republike Hrvatske*

Sanja Mlačak, *direktorica marketinga Europapress Holdinga d.o.o.*

Petar Pavić, *direktor za internet i nove medije Europapress Holdinga d.o.o.*

Klaus Schweighofer, *član Uprave koncerna Styria Medien AG*

Vanja Sutlić, *glavni ravnatelj HRT-a*

10000 Zagreb, Ulica Matice hrvatske 2 – Strossmayerov trg 4
Telefon: 01/48-78-360 | Telefaks: 01/48-19-319
www.matica.hr | e-mail: matica@matica.hr